m. d. 45.
~~3 A e 5~~
M. d. 45

L V · d · 13 ·

VIGILATE ET ORATE.

SOLITVDO,

SIVE

VITA SOLITARIA,

LAVDATA:

Cornelio Muſio Delpho Encomiaſte.

Pſal. 54.

Ecquis dabit columbinas
Leues alas, alas binas,
Vt hinc volem properè, &
Hactenus vt impeditus
In Seceſſu expeditus
Valeam quieſcere.

ANTVERPIAE,
Ex officina Chriſtophori Plantini.
M.D.LXVI.

CVM PRIVILEGIO.

VVILHELMVS DAMASI
LINDANVS DORDRACENVS,
LECTORI VERAE PIE-
TATIS STVDIOSO.

Muſas qui coluit pientiores,
Hanc vitæ tibi practicen dicauit:
Quam ſi exercueris fide expiatus,
Certò hinc ad Superûm domos
migrabis.

CORNELII MVSII DELPHI MONASTICAE VITAE LAVDATAE RATIO.

QVANDO *animo mæſtus nuper præſentia flerem*
Tempora, & innumeros cæco contendere curſu
Ad ſcelera adſpicerem, ſeſéque inuoluere ſectis
Quotidie varijs, adeoque in tartara nigra
Præcipites ferri: prauos diuertere greſſus
Vtile cenſebam penitus, Chriſtoque fauente
Errantes reuocare animas, tutamque ſalutis
Commonſtrare viam (ſi quis fortaſſe libenter
Audiet hos monitus, & ſeria dicta ſequetur)
Et mecū meditans multum, quo carmine grato
Hoc opus aggrederer; tandē (vt iucundior eſſem,
Vtilis vtque magis) genus illud verſiculorum
Antiquū arripui, modulis quod pectora blandis
Saxea mulceret citiùs: vel dulciùs aures
In dextras flueret, fixumque in mente ſederet,
Et multos olim fructus & commoda ferret.
Hic eſt laudati ſcopus & ratio Monachiſmi,
Cauſaque Seceſſus numeris cur talibus exit.

LECTOR *antequam accedas,*
Aut priuſquam hinc diſcedas,
Hoc lubens monuero:
Vt ex æquo arbitreris,
Et piè interpreteris
Quod hîc cunque adfero.
Odioſum eſt damnare,
Et vix lecta confutare
Publico conuitio:
Candidum examinare,
Et mendoſa emendare
Vigilanti ſtudio.
Qui non hæſitat ſcribendo,
Nec dormitat diſſerendo,
Qui verbo non labitur,
Is ex milibus ſelectus,
Inter & raros perfectus,
Dijs æquandus creditur.
Interim mea committo,
Et Eccleſiæ ſubmitto
Omnia iudicio,
Eius vt iudicaturæ,
Et æquiſſimæ cenſuræ,
Stent, cadant arbitrio.

Porro

Porro autem hîc laudatum,
Et Seceſſum prædicatum
Eulogiſmis ſeriis,
Si te piget imitari,
Saltem noli aduerſari
Improbis dicterijs.
Huius ergo te quærebam,
Hoc erat quod te volebam,
Ne ſis importunior.
Nunc quo lubet hinc abito,
Et cùm voles huc redito,
Sed ſemper candidior.

AD MVSAM, ENCOMII DEDICATIO.

MVSA *cælitus prognata,*
Quæ noſtra ſæpe vocata
Expleuiſti munia;
Muſa pijs adamata,
Et à multis celebrata,
Muſa boni nuncia,
Viſe tandem Eremitas,
Simul ipſos Cœnobitas
Sancti patres nominis:
Vade ad religioſos,
Viros Dei ſtudioſos,
Cuiuscunque ordinis:

Vade

Vade, & his honoratis,
Prius & conſalutatis,
Hunc libellum porrige:
Quem ſi quis fortè probabit,
Et quid reddet te rogabit,
Ora, dic, & dilige.
Inde, huc, illuc deducta,
Et à Patribus inſtructa,
De fratrum concordia,
Te ſtatim pijs mandatis,
Subijce & imperatis,
Multa cum modeſtia.
Mox à Deo benedictis,
Reuerenter valedictis,
Ac rogata venia,
Stude ilicet abire,
Et velociter redire
Tua ad officia.
Nam eſt rurſum quod committam,
Et ad alios emittam
Noſtri amantiſſimos,
Quos indignum non adire,
Et ſcelus ſit præterire
Viros ornatiſſimos.

SOLITVDINIS SIVE VITÆ SOLITARIAE ENCOMIVM, CORNELIO MVSIO DELPHO ENCOMIASTE.

Multa ingeniorum varietas.

NON eſt idem vel ſcribendi,
Vel de rebus diſſerendi,
Omnibus ingenium.
Huic vrbes, huic cantare,
Huic placuit laudare
Ruſticanum prædium.
Ergo bellum hic Troianum,
Ille cecinit Thebanum,
Alius Pharſalium.
Quidam mero delectatus,
Maluit inebriatus
Scribere Sympoſium.
Eſt ſtultitiam exculto
Salſe qui & ſatis multo
Extulit eloquio.
Rurſum vnus nec errauit,
Geſta Chriſti enarrauit
Docto poëmatio.

B Sunt

Sunt & multi petulantes,
Ac amoribus vacantes,
Qui commendant Venerem.
Fuit etiam amicæ
(Si diis placet) impudicę
Qui defleuit paſſerem.
Quiſque quicquid adlubeſcit,
Et quod animo dulceſcit,
Hoc tractat lubentiùs.
Et quod vati dat Minerua
Non inuita nec proterua,
Hoc præſtat feliciùs.
Nos ingenio exili
Propoſitio. Hebeti, tardo, ſenili
Pro noſtris viriculis
Solitudinem cantamus,
Et ad vitam inuitamus
Priſcis claram ſæculis.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs ſeceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Huc

Huc Vranie ſerena
Ades,& cæleſti vena
Lauda Solitudinem.
Lauda bene,lauda ſanè,
Lauda plenè,lauda planè
Hanc beatitudinem.
Lauda viros barba canos,
Lauda ſophos Chriſtianos,
Duces abſtinentiæ.
Lauda iuuenes præcinctos
Lumbis,atque ſacræ cinctos
Balteo militiæ.
Lauda ſimplices,tenellas
Multas integras puellas,
Claras caſtimonia.
Lauda fœminas adultas,
Factas propter Chriſtũ ſtultas,
Raras ſanctimonia.
Lauda firma Dei caſtra,
Quæ virtute tangunt aſtra,
Effugant Dæmonia.
Lauda ſolida exempla,
Ipſa viua Dei templa,
Dei ædificia.

Lauda ſpecus & caſellas,
Lauda montes & rupellas,
Arctaque tuguria.
Lauda(nam ſunt tibi nota)
Tot Cœnobia remota,
Lauda Monaſteria.
Lauda zelum & amorem,
Lauda æſtum & feruorem
Primitus fidelium.
Lauda curſum huc frequẽtem,
Et confluxum diligentem
Hominum tot milium.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis.
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Monaſtica vitæ deſcriptio.

Solitudo diuinarum
Eſt theſaurus gratiarum,
Sæculo abſconditus.
Solitudo optimorum,
Et donorum perfectorum
Ager eſt reconditus.

Soli-

Solitudo olim tritæ
Eſt directa via vitæ,
Eſt breue compendium.
    Solitudo miſerorum
    Eſt aſylum peccatorum,
    Et tutum refugium.
Nuſquam eſt in mundo tantum
Commodarum rerum, quantum
Datum Solitudini.
    Hic enim tranquillus portus,
    Hic delitiarum hortus,
    Paradiſus Domini.
Hic lignum frondet vitale,
Quod nefas tollit letale,
Chriſti tinctum ſanguine.
    Hic ſtat arbor exaltata,
    Quæ ſecus riuos plantata,
    Viuo floret germine.
Domus hic orationis,
Campus ſpeculationis,
In Dei operibus.
    Hic mons contemplationis,
    Hic fons meditationis,
    In diuinis legibus.

Commodorum enarratio.

Hic eſt ſpiritus dulcedo,
Et perpetua viredo,
Multaque fertilitas.
Hic illi fructus triceni,
Sexageni & centeni,
Summaque felicitas.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Hæc eſt vita ſpecioſa,
Sacroſancta, fructuoſa,
Si aduigilaueris.
Quæ plus habet in receſſu,
Quàm promittit in acceſſu,
Si perſeueraueris.
Hic eſt cultus Dei verus,
Hic timor Dei ſincerus,
Inculpata ſanctitas.
Hic eſt fides ſolidata,
Spes & charitas firmata,
Raraque humilitas.

Soli-

Solitudo non diſcorde,
Sed concorde Deum corde
Totis amat viribus.
Solitudo ſuos fratres
Omnes amat velut patres
Imis ex viſceribus.
Solitudo Deo credit,
Nuſquam à Deo recedit,
Quicquid tandem accidat.
Solitudo bene ſperat,
Nunquam de Deo deſperat,
Quæ res cunque incidat.
Solitudo ſpiritalis,
Quamuis deſit corporalis,
Dulcis eſt poſſeſſio.
Solitudo corporalis,
Si non adſit ſpiritalis,
Vana eſt profeſſio.
Nam quid foris proſit ritè
Abſque turbis, abſque lite,
In ſpeluncis degere:
Si intus perturbatarum
Vermes conſcientiarum
Vetant conquieſcere.

Duplex Solitudo, Spiritalis & Corporalis.

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis.
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!
Spiritalis non moratur,
Siue vrbe concludatur,
Extra ſiue mœnia.
Modò vana ſpeculando,
Et ſecurè iubilando,
Vitet ſæcularia.
Qui,vt nil (quamuis vrbanus
Habeatur aut mundanus)
Ad mundanos pertinet:
Ita nil,licet rureſtris
Videatur aut ſylueſtris,
Ad terrenos attinet.
Sed vbiuis de æterno,
Et de ſolio ſuperno
Inceſſanter cogitat.
Inque carne hic hærendo,
Sed angelicè viuendo,
Mente cælum habitat.

Interim hæc conſecrata
Vita,ſemper occupata,
Simplex,Apoſtolica,
Eſt cælo,eſt Diuis grata,
Eſt Eccleſiæ probata,
Nempe Euangelica.
Quæ ſi erit literata;
Studijſque dedicata;
Plurimum contulerit.
Sin iſtis non ſit ornata;
Nec de cælis illuſtrata;
Triſtis carcer fuerit.
Tolle literarum vſum
Comparatum,vel infuſum,
Vita de Monaſtica;
Si non fiat cerebroſa,
Stupida,vel furioſa;
Saltem ſit phantaſtica.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Solitudo literata.

Mirum,hic qua grauitate
Miſta cum humanitate
Sit morum maturitas:
Sed multo magis miretur,
Si quis intus contempletur
Quæ ſit vitæ probitas.
Caſtitas hic exaltatur,
Rigor ordinis ſeruatur
Cum perſeuerantia:
Regulæ diſciplinaris,
Diſciplinæ regularis
Viget obſeruantia.
Quicquid iubet venerandus,
Atque pater obſeruandus,
Fit cum reuerentia:
Nam ad nutum obeditur,
Et ad iuſſum ſtatim itur
Abſque reſiſtentia.
Hic ſubmiſſio perfecta,
Dicta rata,vota recta,
Sancta conuerſatio:
Hic mandata ſunt diſcreta,
Hic obſequia ſunt læta,
Nulla excuſatio.

Quæ ſunt fratris, quærunt iſti:
Non quæ ſua, ſed quæ Chriſti:
Abeſt hinc proprietas:
    Mutuus hic animorum,
    Et conſenſus ſtudiorum:
    Vna eſt ſocietas.
Hic doctrina obſeruatur,
Orthodoxis quæ probatur,
Profligatur falſitas:
    Libri praui non leguntur,
    Nec quidem hic admittuntur:
    Sic ſtat verbi veritas.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati
    Porro à Mundicolis!
Hic paupertas opulenta,
Vita modicis contenta,
Nota ſpiritalibus:
    Hic mœroris eſt ſolamen,
    Hic laboris eſt leuamen
    Abditum carnalibus.

Quiſquis agit in Seceſſu,
Iſthoc potitur ſucceſſu,
Quòd nunquam deſeritur.
Si ægrotat,viſitatur:
Si tentatur,confortatur:
Si fameſcit,paſcitur.
Si quid graue frater portat,
Frater hic fratrem ſupportat:
Fratrem frater ſubleuat:
Si quis mergitur peccatis,
Aut inuoluitur erratis,
Eſt qui illos alleuat.
Vis te Chriſto conſecrare?
Carnem vis mortificare?
Locus hic aptiſſimus.
Vis offerre gratum munus?
Locus hic eſt oportunus,
Locus commodiſſimus.
De peccatis vis dolere?
Vis ex corde pœnitere?
Vitam vis corrigere?
Hic ſecurè poſſis flere,
Omnem culpam abolere,
Et poſt lapſum ſurgere.

Vis te rurſum oblectare:
Mœſtam mentem recreare?
Nuſquam potes rectiùs.
Spiritum vis excitare?
Animum exhilarare?
Nuſquam agas lætiùs.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati•
Porrò à Mundicolis!
Monachorum inſtitutum
Non eſt nuper inſtitutum,
Vt ſectæ inſaniunt:
Neque nouũ eſt commentum,
Neque recens eſt inuentum,
Quod hoſtes obijciunt.
Sed annis ter quingentenis,
Ampliuſque, quàm vicenis,
Viguit Monaſtica.
A Chriſto enim incœpta,
Ab Apoſtolis recepta,
Fuit Therapeutica.

Monaſtici inſtituti antiquitas.

Quod ſi quis agreſtiorem,
Illamq́ue incultiorem
Spectet Solitudinem:
A priſcis illis Prophetis,
Et claris Anachoretis
Vendicet originem.
O quantum auctoramentum,
Quale inauguramentum
Vita eſt Monachica!
O quàm non terrena vita,
Quam ſupermundana vita
Vita Eremitica!
Dignitas. Quam licet Deo fæcundam
Sacro à Clero ſecundam
Dignitate feceris:
Multis tamen conuenire
Modis, dices aut præire,
Si rectè perpenderis.
Quanquam nec antiquitatem
Tanti, neque dignitatem
Viri Chriſto dediti;
Quanti vitæ probitatem
Facimus, & pietatem
Singularis meriti.

O beata

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
  Quàm beati candidati,
  Qui ad te volant alati,
  Porrò à mundicolis!
Nullus vates ſcribet rectè,
Nec Rhetor dicet perfectè
Laudes Mundifugiæ:
  Tende vires, quantum potes,
  Nunquam explicabis dotes
  Vitæ ſolitariæ.
Vbi eſt ſolicitudo,
Ibi falſa ſolitudo,
Multa immutatio:
  Vbi vera ſolitudo,
  Nulla eſt ſolicitudo,
  Nulla eſt mutatio.
Vbi populus eſt multus,
Ibi multus eſt tumultus,
Multa eſt abuſio:
  Ordo, vbi paucitudo:
  Verùm vbi multitudo
  Ibi eſt confuſio.

Vbi bona comparantur,
Ibi mala euitantur
Vel abſque negotio:
    Vbi nunquam non oratur,
    Vel vbi ſemper cantatur,
    Quis ibi in otio?
Vbi nullæ vnquam horæ
Abſque tranſeunt labore,
Abſque ducta linea;
    Non libenter operari,
    Deſidemue otiari
    Res ibi extranea.
Vbi quiſque eſt modeſtus,
Ibi nemo eſt moleſtus:
Procul eſt diſcordia.
    Vbi amor æquitatis,
    Odium iniquitatis;
    Ibi eſt concordia.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati
    Porrò à Mundicolis!

Viri hic religioſi
Non ſunt ſuperſtitioſi,
Non ſunt vt hypocritæ.
Per ambages non incedunt,
A receptis non diſcedunt,
Recto pergunt tramite.
E quibus licet Abbates
Eligantur, & primates
Omnium ſuffragio;
Pedum tamen non captatur,
Nec mitra deſideratur:
Non eſt hic ambitio.
Quin plerique ſi cogantur,
Si vi multa adigantur,
Vti fiant Præſules;
Si non poſſunt detrectare,
Neque onus excuſare,
Eſſe malunt exules.
Tantum abeſt, glorioſi
Hic vt ſint, aut faſtuoſi,
Aut Thraſones tumidi:
Multo minùs moriones
Hic verſantur, & Gnatones,
Vel lenones putidi.

Hic rixoſus eſt exoſus,
Murmuroſus eſt explofus,
Exulant ſuſurria:
    Hinc proſcriptus eſt delator,
    Mendax, nugo, obtrectator,
    Vna cum calumnia:
Iam ſi nullos otioſos
Ferant, aut deſidioſos,
Vt ipſis diſſimiles;
    An putes luxurioſos
    Tolerent, & ebrioſos
    Suibus perſimiles?
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati
    Porrò à mundicolis!
Nemo, quamlibet diſertus,
Dixerit, niſi expertus,
Quanta hîc alacritas:
    Nemo, quamlibet frugalis,
    Scit, niſi ſpiritualis,
    Quanta hic frugalitas.

Cellæ inſpice ornatum, *Frugalitas.*
Nihil inuenis ornatum,
Nihil ſuperuacuum:
Non ibi vana pictura,
Nec inutilis ſculptura,
Nihil eſt ſuperfluum.
Terra menſa,& cubile:
Terra ſcamnum,eſt ſedile:
Terra oratorium:
Herba cibum,vnda potum,
Arbor veſtem,antra notum
Præbent domicilium.
Non conducitur ad ædes
Aut ad exornandas ſedes
Scitus operarius:
Neque luculentus focus,
Neque exquiſitus cocus
Hîc eſt neceſſarius.
Suas quiſque ſtruit caſas;
Breues,humileſque caſas,
Suis aptas vſibus:
Suos quiſque carpit cibos;
Quos coctos,incoctos cibos,
Terra fundit omnibus.

Hic rogare de Setinis,
Aut de vinis Tarentinis
Eſt ſuperuacaneum:
Et de Oſtreis Lucrinis,
Aut rogare de Echinis
Stultum,& fruſtraneum.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Mundi & Solitudinis Antithesés

Sed quis facilè narrarit,
Quanta Solitudo parit
Vera mentis commoda?
Ecquis rurſum dicat,Mundus
Quid mali vehit fœcundus,
Quot adfert incommoda?
Mundus amat voluptates,
Riſus,iocos,leuitates,
Ludos amat ſcenicos:
Monachi bene moratos,
Graues amant,& ſedatos
Geſtus Euangelicos.

Mundi

Mundi incolæ laborant
Nouis ſectis, quas ignorant
Tuta hæc refugia.
Mundus & impuritate
Gaudet, eſt ſalacitate:
Hîc damnantur talia.
Mundus mutuum inuadit,
Cedit, perdit, morti tradit,
Nec parcit à fratribus:
Hic ſub rubris Chriſti ſignis,
Vt quiſque magis inſignis,
Militat pro fratribus.
Mundus mero delectatur,
Et ſympoſiis lætatur,
Appetit delicias:
Iſti Deo dedicati,
Et Chriſto ſanctificati,
Neſciunt lautitias.
Mundus quos odit, remotos
Porrò mittit vltra Gothos,
Aut tollit exitio:
Sed viri Dei volenter,
Et æterno ſe lubenter,
Mancipant exilio.

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à mundicolis!
Solitudo eſt virtutis,
Pacis ſchola, & ſalutis,
Summi ſedes gaudij:
Mundus contrà eſt malorum,
Et ſentina vitiorum,
Iugis locus tædij.
Contumaces ſunt Mundani,
Sunt mendaces, leues, vani
Detractores, liuidi:
Eremitæ ſunt veraces,
Æqui & iuſti tenaces,
Amatores candidi.
In Mundo ſeditiones,
Et horrendas factiones
Sæpe mouent reprobi:
In Seceſſu non rumores,
Cædes, clades, nec furores
Audiuntur improbi.

Mun-

Mundus ſaltat ad laſciua,
Amatoria, nociua
Carmina ſpurciſſima:
Iſti voce ſpiritali
Cantant Deo immortali
Cantica ſanctiſſima.
Mundus autor prauitatis,
Officina vanitatis,
Doctor iniuſtitiæ:
Solitudo pietatis
Mater eſt, & ſanctitatis:
Doctrix eſt iuſtitiæ.
Soli, quid agant expendunt:
Vident quorſum cuncta tendunt,
Multa cum induſtria:
Turbæ res bonas confundunt,
Et vappam mero infundunt:
Turbæ turbant omnia.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Quàm

Quàm ſuauis,quàm quieta,
Quàm eſt læta,quàm ſecreta
Sola habitatio!
In turba nec hæc,nec illa
Hora vnquam eſt tranquilla;
Sed iugis turbatio.
In multis multum peccatur,
Et à vero aberratur
Vel toto itinere:
Sed horſum occaſiones,
Minæ,vel promiſſiones
Magno vrgent pondere.
Solis quidem & peccandi,
Et à recto deuiandi
Vt minor occaſio:
Rectè quoque ſic agendi
Eſt,& Deo ſeruiendi
Longè maior ratio.
Ergo turbæ ſunt petaces,
Sunt furaces,ſunt rapaces,
Colunt auaritiam:
Solis,Monachi prudentes,
Neceſſariis vtentes,
Proterunt pecuniam.

Hinc in Mundo ſunt elati,
Sicut vtres ſunt inflati,
Turgidi iactantia:
Non ſic iſti, qui demiſſi,
Omni homini ſubmiſſi,
Negligunt ſublimia.
Hinc Mundani falſum iurant,
Homines, nec Deos curant,
Se ſolos reſpiciunt:
Hi præ oculis habentes
Et Deum ſemper timentes,
Neminem deſpiciunt.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Solitudo malum pellit,
Omne ad bonum impellit,
Solitudo afficit:
Solis Mundus malis gaudet,
Et mali nihil non audet:
Multos Mundus inficit.

Solitudo viros fingit
Bonos,& malos refingit;
Solitudo perficit.
Mundus plurimos diſperdit,
Et atro veneno perdit;
Mundus multos conficit.
Solitudo ad fabellas
Non admittit intra cellas
Vllius conſortium:
Aſt Mundus abſque delectu
Magno garrulis affectu
Cunctis pandit oſtium.
Solitudo hoſpitalis
Eſt,& multum liberalis,
Læta fratres excipit:
Mundus nulli ſe exponit,
Nulli bono menſam ponit,
Nec egenos recipit.
Nulla lis eſt in Eremo,
Vbi pro terrenis nemo
Inuadendis militat:
Sed Mundus pro deuaſtandis,
Aut pro regnis occupandis,
Vel armis ſollicitat.

Interim nil cella curat,
Siue bellum Scotos vrat,
Siue Anglos obruat:
Siue hoſtis in Hiſpanos,
Seu in Sueuos, ſeu in Danos,
Seu in Gallos irruat.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Hei quot Mundus celat vncos!
Hamos quot iacit aduncos!
Quot tendit inſidias!
Hei quot laqueos abſcondit!
Quot muſcipulas recondit!
Quot tegit aſtutias!
Mundus, Caro, & Satanas
Animas quot perdunt ſanas!
Quot mittunt ad inferos!
Mundus, Caro, & Satanas
Hei quot res promittũt vanas,
Vt defraudent ſuperos!

Tamen tuti ſunt præfortes
Monachi, metus exortes,
Qui ſpirant ad prælia:
    Quamuis enim ſoli degant,
    Nec ſe Mundi armis tegant;
    Sunt muniti gratia.
Nemo diris hic terretur,
Nemo mortem hic veretur:
Tanta eſt fiducia.
    Nemo aſperis diffidit,
    Nemo proſperis confidit:
    Tanta eſt prudentia.
Sed ſeu venti ſint diuerſi,
Seu fauentes, ſeu aduerſi,
In vitæ diſcurſibus;
    Iſti ſemper laudes dicunt,
    Grates agunt, benedicunt
    In lætis ac triſtibus.
Sciunt enim abundare,
Et ærumnas tolerare,
Si Deus voluerit:
    Sciunt quoque ieiunare,
    Et ſubinde manducare,
    Vt, res, cunque tulerit.

O bea-

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicôlis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!
Sæpè quod eſt præſtitutum,
Et quod ſemel eſtſtatutum,
Renouant propoſitum:
Vt ſeipſis fortiores
Exequantur per Maiores,
Quicquid eſt impoſitum.
Sed & numine repleti,
Sunt in omnibus diſcreti, *Diſcretio.*
Vt iubet fraternitas.
Et nunc paulum curioſi,
Nunc edunt nil ſcrupuloſi,
Quicquid dictat æquitas.
Sæpè ſunt tam abſtinentes,
Vt nolint, quamuis egentes,
Vti neceſſariis:
Rurſum cernas charitate,
Siue motos pietate,
Vſos eſſe variis.

Sæpe tantum ſubticendo
Proſunt, quantum colloquendo
Auidi ſilentij:
Sæpe mæſtis conſulendo
Plus proſunt, quàm reticendo
Diuites conſilij.

Omnia ſurſum.

Surſum verſum corda gerunt,
Surſum cogitatus ferunt,
Et pia ſuſpiria:
Surſum ſpem, fidem attollunt,
Surſum charitatem tollunt,
Surſum vehunt gaudia.
Surſum contemplationes,
Surſum meditationes,
Surſum deſideria:
Surſum totus eſt affectus,
Vnde mentis eſt profectus,
Et virtutum præmia.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Solem maius luminare,
Sidera illuminare,
Vt minora cernimus;
Monachos ſic eminere,
Cæteriſque prælucere
In hac vita credimus.
Hi Deo ſeſe conformant,
Dei ſe ad verbum formant,
Deo ſeſe vniunt:
Seſe in Deum tranſmutant,
Se abſorbent, ſe commutant,
Se Deos efficiunt.
Deo votis ſe aſſignant,
Se & omnia reſignant,
Sub eius dominio:
Nihil ſtudent, nec conantur,
Quàm Dei quem venerantur,
Obſequi imperio.
Ab externis ſe auertunt,
Se introrſum prorſum vertunt,
Se in Deo colligunt:
Si ſecunda nunc immittat,
Nunc aduerſa Deus mittat,
Æquè ipſum diligunt.

Exercitia pietatis.

Ni-

Nihil ſunt(hoc primum diſcunt)
Nil habent,nil concupiſcunt,
Solum Deum ambiunt:
    Ipſò ſolò ſunt contenti,
    Cuius bona piæ menti
    Affatim ſufficiunt.
Nullum ſibi bonum ſcribunt,
Deo omnia aſſcribunt,
Et bonis ſpiritibus:
    Malum Deo nullum ſcribunt,
    Sibi omnia aſſcribunt,
    Et malis ſpiritibus.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati
    Porrò à Mundicolis!
Abſque creaturis degunt,
Se ſuoſque ſenſus regunt,
Se curis expediunt:
    Linguam valdè continenter
    Oculos indeſinenter
    A vanis cuſtodiunt.

Abſit mentem vt ornatu,
Aut guſtu,aut odoratu,
Aut auditu inquinent:
Abſit indecoro luſu,
Aut ingenij abuſu
Animam contaminent.
Omnes oblectationes,
Atque conſolationes,
Ponunt in cæleſtibus:
Euge Mundi fraudulentum,
Et fallax delinimentum
Viris cedunt mollibus.
Corrigunt affectiones,
Et conceptas actiones,
Si prauas inueniunt:
Cogitatus vitioſos,
Otioſos ſcrupuloſos,
Velut angues,fugiunt.
Propter Chriſtum cuncta linquunt,
Patrem,matrem derelinquunt.
Dulci cum familia:
Vni Chriſto ſe impendunt,
Cuius nomine diuendunt,
Ampla patrimonia.

Imò propter Chriſtum vadunt,
Et in mortem ſeſe tradunt
Summa cum conſtantia:
  Et qui Mundo cecidiſſe
  Viſi ſunt, vel periiſſe,
  Ipſi ſunt in gloria.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs ſeceſſicolis!
  Quàm beati candidati,
  Qui ad te volant alati
  Porrò à Mundicolis!
Sæpe, & multum tentantur,
Et à multis infeſtantur,
Homines ſanctiſſimi:
  Nulli tamen hòſti cedunt, *Pugnæ & victoriæ Monachorum.*
  Nec vlli quicquam concedunt
  Pugiles fortiſſimi.
Contra Dæmones certare
Eſt iuſtis familiare,
Eſt penè aſſiduum:
  Mundi aſtus declinare,
  Carnis œſtrum debellare,
  Ferè eſt continuum.

Dæmo-

Dæmones nunc fide ſternunt,
Nunc Dei verbo proſternunt
Multis cum ieiuniis:
Prece quoque ſubiugare,
Illos ſolent,& fugare,
Cruce & vigiliis.
Mundum ſuperant latendo,
Et promiſſa contemnendo,
Mera vt ludibria.
Quòd ſi ita non ſuccedat,
Et deſpectus non abcedat,
Vincunt patientia.
Carnis æſtus furioſi,
Valde ſunt periculoſi,
Sunt violentiſſimi:
Quum tamen fide impugnant,
Aut ieiunio repugnant,
Cedunt velociſſimi.
Sed quid attinet narrare,
Hos quod hoſtes ſuperare
Monachi potuerint?
Quum ſeipſos vt laterent,
Ac vt Deo adhærerent
Strenuè deuicerint.

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à mundicolis!

Viri ſancti ludibrio ſunt Mundanis.

Viri Dei,& electi
A Mundanis ſunt reiecti,
Ac ſi eſſent ſtolidi:
Verùm piis deamati,
Sunt ab ipſis reputati
Viri valdè prouidi.
Illi ipſi Deo chari,
Digni à cunctis amari,
Sunt inuiſi ſeculo:
Et à ſtulto eminentes,
Ac miraculis pollentes,
Deluduntnr populo.

Interim lux Mundi & ſal terra ſunt.

Verùm qui ſic ſubſannantur,
Et vt fatui putantur,
Qui hic potant flumina:
Speculum ſunt imprudentum,
Et ſunt ſal inſipientum,
Sunt & Mundi lumina.

Adde qui ſic contemnuntur,
Deprimuntur,exploduntur,
Et qui hic ſunt minimi:
    Poſtea exaltabuntur,
    Gloria coronabuntur,
    Habebuntur maximi.
Quos ſi forte Pharaones
Perſequuntur,aut Nerones;
Abdunt ſe latibulis.
    Si iubet Deus prodire,
    Pro fide mortem ſubire;
    Obuiant periculis.
Poſt enim afflictiones,
Duros poſt mortis agones
Certum eſt reſurgere:
    Et per Chriſti paſſionem,
    Mortem,reſurrectionem,
    Sperant ſemper viuere.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati
    Porro à Mundicolis!

Perſequutio.

Fides reſurrectionis

Spes vitæ æternæ.

Iam, qui multi hic videntur,
Vnitas Religionis. Monachi vnum fatentur
Fide, mente, actibus:
Nec ab vno ſunt diſiuncti,
Sed in vnum ſunt coniuncti
Mutuis affectibus.
Vnde dicti Monachi. Neque Monachi dicuntur
Tantùm, quòd cellis abduntur,
Aut quòd ſoli victitant;
Sed quòd vno delibuti,
Et ab vno inſtituti,
Vnum bonum quæritant.
Varij cultus Religionem non variãt. Nec idcirco diuiduntur;
Variis quòd diſcernuntur,
Miſtisve coloribus:
Aut quòd mæſtis hi vtuntur,
Hi lætis amiciuntur,
Alijsve veſtibus.
Sed diſtinctis colorati,
Qui putantur ſeparati
His & his habitibus,
Vnum ſimul Deum volunt,
Indiuiduique colunt
Votis vniformibus.

Sciunt

Sciunt enim, quòd nitorem
Non curet, neque ſqualorem,
Neque formas veſtium:
Qui manſuetis delectatur,
Et in intimis moratur,
Cordibus credentium.

Regularum & Ceremoniarũ diuerſitas, vnitatem non diuidit.

Sic de Regulis cenſendum,
Ac de multis ſentiendum,
Puta, Ceremoniis:
Quæ quamtumlibet difformes
Pareant, ſunt pariformes
Suis ex indiciis.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Hi athletæ ſunt zeloſi,
Strenui, & animoſi,
Stant pro Orthodoxia:
Et ſi (vt putas) reſpirant,
Nunquam tamenn on ſuſpirant
Pro eius iniuria.

Charitat e

Charitate radicati,
Et fide corroborati,
Ambulant intrepidi:
    Cælum terræ miſceatur,
    Fractus orbis illabatur,
    Permanent impauidi.
Quàm humiliter incedunt,
Si quando foras procedunt,
Ad fratrum ſubſidia!
    Quàm ſunt rerum negligentes,
    Quàm ſunt rurſum diligentes,
    In ſui cuſtodia!
Paci ſtudent & quieti,
Velut agni ſunt manſueti,
Omnibus amabiles:
    Modò Deo ſint amici,
    Nil curant ſi inimici
    Mundo ſint odibiles.
Mundus amat adorari,
Par fas nefas dominari,
Et quod lubet agere:
    Iſti Mundo nec placere,
    Didicerunt,nec timere,
    Sed palam contemnere.

Mundus floret,ſaltat,ridet,
Nec ſeipſum ſatis videt
Multa præ ſuperbia:
        Interim Sancto Sanctorum,
        Grex abiectus Monachorum,
        Pſallit cum lætitia.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
        Quàm beati candidati,
        Qui ad te volant alati,
        Porrò à Mundicolis!
Pſallunt manè abſque mora, *Pſalmodia.*
Prima,tertiaque hora,
Ante ſolis aditum:
        Sexta,nona,veſpertina, *Hora Canonica.*
        Pſallunt hora,ſed diuina
        Complent ſub occubitum.
Sed & carnis ſauciatæ,
Et ſubinde vitiatæ,
Vt petant remedia:
        Sæpius euigilantes,
        Et ad preces feſtinantes,
        Nocte ſurgunt media.

 Quos

Quos ſi videas plorantes,
Si pſallentes,ſi orantes,
Suis pro reatibus:
Mirum ſi non ipſe plores,
Si non pſallas,ſi non ores,
Pro tuis criminibus!
Adeò ſeſe ſubmittunt,
Se proſternunt,ſe demittunt,
Vt ſi eſſent infimi:
Tam profusè lachrymantur,
Sic vindictam deprecantur,
Vt ſi eſſent peſſimi.
At non fruſtra plurimarum
Riuos fundunt lachrymarum,
Nec ſunt fruſtra ſupplices:
Nam humilibus addictus
Deus,ac velut obſtrictus,
Semper audit ſimplices.
Hei ter quater infelices
Nos,ſed illos ô felices,
Qui hic curant ardua!
Sic enim fas inuenire
Gratiam,& peruenire
Ad regna perpetua.

O bea-

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Sed non ſemper ſoli mœrent
Monachi, nec ſemper hærent,
Intra oratoria:
Sed ob cauſas conuenire
Illis licet, & exire,
Ad pia colloquia.
Quando autem congregantur,
Non de friuolis nugantur,
Nec enarrant ſomnia:
Sed de ſumma Maieſtate,
Et Chriſti humanitate,
Prima eſt materia:
Mox de culpis extirpandis,
Et ſilentiis ſeruandis,
De Dei iuſtitia:
De ærumnis Inferorum,
De triumphis Superorum,
Multa tractant ſeria.

Colloquia ſiue Collationes Monachorum.

Poſthæc de tentatione,
Et exercitatione,
Grauis ſermo oritur:
Multum & Dei narrandis
Et donis enumerandis,
Temporis impenditur.
Quàm de gratiis agendis,
Et de laudibus canendis,
Hilares definiunt!
At diem illum ſupremum
Et iudicium extremum,
Quo fletu diſcutiunt!
Interim in Cruce Chriſti,
Ac in morte eius triſti,
Lætaque victoria,
Inter iſtos ſeruos Dei
Fide firmos, plenos ſpei,
Tota eſt memoria.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à mundicolis!

Iam quum ſacris operantur,
Aut dum ſacra celebrantur,
Et ſacris communicant:
Quo affectu ſe adornant,
Vel quo mundo ſe exornant,
Quibus ſe purificant!
Qualia tunc meditantur,
Qualia tunc ſpeculantur,
Quæ tunc mente agitant!
Dicas quod Chriſto immerſi,
Et à cunctis quod auerſi,
Extra ſeſe volitant.

Quomodo vel ipſi ſacrificantes vel aliorũ ſacra audiẽtes ac communicantes ſe gerũt Monachi.

Tali veneratione,
Tali trepidatione,
Hanc ad cœnam adeunt:
Tali exultatione,
Tali modulatione,
Ab hác menſa abeunt.
Sed huc quoties accedunt,
Ne offendant quum recedunt,
Aut huc quando properant:
Prius per contritionem,
Et veram confeſſionem,
Se culpis exonerant.

Sic demum ſe immortali
Chriſti pane,ac vitali
Corpore communiunt:
Sic demum Chriſti cruore,
Quem noſtri fudit fauore,
Seſe totos fulciunt.
Et ſicut hoc teſtamentum,
Hocq́ue curant ſacramentum,
Vt deguſtent candidi:
Ita poſtquàm ſunt nutriti,
Cauent ne ſacris muniti,
Rurſùm fiant ſordidi.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à mundicolis!
Hi quum ſciant rugientem
Beluam,nunquàm ſtertentem,
Circuire ſedulò:
Cauti,ne perdat,obſiſtunt,
Et multa fide reſiſtunt
Vigiles diluculo.

Huius ergô ſemper ſiſtunt
Chriſto ſeſe, nec deſiſtunt,
Donec exaudierit:
    Ergo cæli pulſant fores,
    Neque ceſſant pulſatores,
    Donec liberauerit.
Hi ſunt qui non infoderunt,
Sed talenta expenderunt,
Ad quæſtum ditiſſimum:
    Qui & agros rigauerunt,
    Vineam excoluerunt,
    Ob lucrum certiſſimum.
Qui & rete ad capturam
Mittunt; minas ad vſuram
Credunt numulario:
    Qui & cuncta vendiderunt,
    Proque vnius dederunt
    Margaritæ precio.
Hi ſunt iugum qui ſuaue,
Et illud portant non graue,
Onus Euangelicum:
    Vt quietem poſſidere,
    Vtque fructum obtinere
    Valeant ſaluificum.

O ſeruos Dei beatos,
Quos, cùm venerit, paratos
Dominus inueniet:
Quos & idem vigilantes,
Ac piè negotiantes,
Rediens reperiet.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Mundus huiuſmodi viros non habet. Ecquid tale profert Mundus,
Mundus nil minus quàm mundus,
Mundus immundiſſimus:
Qui nunquàm non fuit bonis
Sacræ vineæ colonis
Iure indigniſſimus.
Rara auis eſt in vrbe,
(Ne mendaci crede turbæ)
Vir abſolutiſſimus:
Sed perfectus in Deſerto,
In Seceſſuque pro certo,
Vir eſt frequentiſſimus.

Nec enim Mundanos dicam,
Qui vel vnam Mundi micam,
In ſe habent minimè:
Sed ad ſanctum illi gregem,
Qui ſanctorum ſeruant legem,
Pertinent æquiſſimè.
Vbi vbi ſis locorum, *Piè viuenti omnis locus ſolitarius eſt.*
Si piorum normam morum
Exprimis legittimè:
Semper eris Deo gratus,
Et cum iuſto computatus,
Populo certiſſimè.
Sodoma quid inquilino, *Loth.*
Licet reprobis vicino,
Quid impura nocuit?
Et Lucifero funeſto, *Lucifer.*
Deo cum ſuis infeſto,
Quid cælum quid profuit?
In mente eſt Solitudo,
Et vera perfectitudo,
Vbicunque habites:
Interim præſtat, ſecurus,
Quo magis agas, obſcurus,
Si ſeorſim latites.

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Nullus locus, vt videmus,

Ex via Monaſtica procluis ad cælum via eſt.

Prius ducit quàm Eremus,
Ad cæli palatia:
Nullus Mundus ſic ditare,
Nullæ Vrbes ſic beare,
Nulla poteſt Regia.

Clariſsimorum quorũdam Solitariorum Nomẽclatura.

Nunc Vranie benigna,
Digniorum laude digna,
Dic Patrum vocabula:
Dic quos cellæ educarunt,
Et quos viros illuſtrarunt,
Sola habitacula.
Adam ille primus homo,
Pulchro qui deceptus pomo,
Seque nosque perdidit,
Solus vixerat beatus,
Solus erat exaltatus,
Comitatus cecidit.

Solus

Solus gaudet,feriatur,
Non laborat,non triſtatur,
Multo feliciſsimus:
Comitatus in algore,
Panem quęrit & ſudore,
Vir infeliciſsimus.
Solus Patriæ cæleſtis
Ciuis fuit,mox agreſtis,
Conſors fit exilij:
Solus fuit immortalis,
Comitatus fit mortalis,
Primi exors ſolij.
Vnde diſcas quid ſperare,
Aut quid poſsis expectare,
De puella ſocia:
Si ſolum pulchrè florentem,
Socium fecit mærentem,
In multa miſeria.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!

Odor hic Abeli gratus
Fuit Enoch hinc tranſlatus,
Vitæ vir ſanctiſsimæ:
    Noe quoque hic laudatus,
    Qui cum paucis conſeruatus,
    Vixerat iuſtiſſimè.
An putes quòd laqueato,
Abrahamus aut aurato,
Conſidet in ſolio:
    Quum Dei qui eſt in cælis,
    Gentium pater fidelis,
    Fruitur colloquio?
Nec in vrbibus ſedebat,
Quando tres excipiebat
Angelos hoſpitio:
    Sed ſub quercu expectabat
    Peregrinos, quos tractabat,
    Splendido conuiuio.
Puteus ille viuentis,
Iſaaco, & videntis,
Cæteris ſapidior;
    Satis docet, Solitudo
    Quòd illi quàm multitudo,
    Longè eſſet gratior.

Iacob

Iacob fratris ſupplantator,
Scelerumque conculcator,
Vbi ſcalam conſpicit?
Moſes, hoſtes precum armis,
Cætera totus inermis,
Vbi fuſos aſpicit?
Parcius præclarè facta,
Intra Vrbes ſunt peracta,
Plurimis præſentibus:
Sed in cellis, ſubve Solis
Vmbra, Deus ſæpe ſolis,
Mira fecit Patribus
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati
Porrò à Mundicolis!
Hic inſignes tot Prophetæ,
Hic inuicti tot Athletæ,
Decertarunt acriter:
Hic & Virgines decentes,
Viduæque continentes,
Subſtiterunt fortiter.

Dauid ille rex inuictus,
Corde admodum afflictus,
Præ ſuis ſceleribus:
Huc ſæpiſſimè confluxit,
Hîc peccata ſua luxit,
Derelictis Vrbibus.
Hinc Helias vita rectus,
Igneo eſt curru vectus,
Mundi à nequitia:
Hîc & plurima ſucceſſor
Helizeus, vt præceſſor,
Palluit inedia.
Quin & Chriſtus hîc proſtrauit,
Satanamque ſuperauit,
Scripturarum iaculis:
Idem multas ſaturauit
Turbas hîc, & prædicauit,
Editis miraculis.
Et quum iam ſuos formaret,
Et arcana explicaret,
Solus eſſe maluit:
Solus precibus vacauit,
Et dum ſe transfigurauit,
Solus cum ſolis fuit.

Angelus quum ſalutaret,
Spiritus quum obumbraret,
Sola erat Maria:
	Sola iuit ad Montana,
	Multa anui humana
	Vt ferret obſequia.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
	Quàm beati candidati,
	Qui ad te volant alati
	Porrò à Mundicolis!
Huc Baptiſta vixdum natus,
Confugit, Mundi mundatus,
Timens à contagio:
	Hîc parciſſimè nutritur,
	Tenuiſsimè veſtitur,
	Tegitur tugurio.
Hîc & nobilis peccatrix,
Priſcæ vitæ caſtigatrix,
Agit pœnitentiam:
	Ac Dei ſolâ timore
	Nixa, ac feruens amore,
	Hîc exorat veniam.

Paulus

Paulus ardens huc volauit,
Quem per coruum Deus pauit,
Quum adeſt Antonius:
Idem rectus hic orauit,
Hinc ad ſuperos migrauit,
Quum abeſt Antonius.
Qui velut anteſignanus,
Mille miles veteranus,
Cum monſtris congreditur:
Et quantumuis oppugnatus,
Victor ſemper coronatus,
Ab illis digreditur.
Hic Hilarion manſuetus,
Cum Dæmonibus aſſuetus,
Superat aſsiduè:
Hic Macharij ſilentes,
Ephrem & Theon feruentes,
Vigilant continuè.
Hic Amona ſe exercet,
Se Pityrion coërcet,
Seruuſque Serapion:
Idem facit Eleemon,
Et aſceticus Cheremon,
Larguſque Biſarion.

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porro à Mundicolis!
Vigil hîc Nazianzenus,
Et magnus Cappadocenus,
Longo exercitio:
Annis tredecim probati
Merito ſunt decorati,
Chriſti Pontificio.
His Chryſoſtomum adiungens,
Nec Eulogium diſiungens,
Adde Athanaſium:
Adde quoque Emiſenum
Et pium Samoſatenum,
Et clarum Euagrium.
Chronium,Seuerianum,
Dorotheum,Iulianum,
Pamphilum,Arſenium:
Theodorum Iſidorum,
Abraam,Heliodorum,
Domnion,Paphnutium.

Et quur differo Martinum,
VVillibrordum,Cæleſtinum,
Lullum,Bonifacium?
Quid ad oram Phrygienſem,
Exulem,Pictauienſem
Tranſeo Hilarium?
Nefas fuerit Brunones
Præterire & Hugones,
Et cellas Carthuſias:
Culpa nec minor Amones,
Præterire & Pambones,
Et caſas Ægyptias:
Et æquum ſit Benedictum,
Verè illum benedictum,
Milleque collegia:
Et melliflui Bernardi:
Subticere & Lunardi,
Sacra ſodalitia?
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!

Sunt qui referant Cœnobia D. Benedicto dicata (quas Abbatias vocant) ſeptẽ ſupra triginta millia vno tempore extitiſſe.

Pene-

Penetra Caſinum montem,
Vallem claram, clarum fontem,
Fac, quæſo, periculum:
Luſtra oras Aſianas,
Europæas, Aphricanas,
Totum orbis circulum:
O quot celebres offendes,
O quot pios depræhendes,
Viros hic aſceticos!
O quantum & tunc gaudebis,
Quum innumeros videbis
Viros theoreticos.
Hîc videbis Auguſtinum,
Et Ambroſium diuinum,
Vixdum imitabiles:
Hîc Euſebium doctorem,
Hîc Gregorium paſtorem,
Patres admirabiles:
Hic procedent Præmonſtrati,
Cultu candido ornati,
Ieſæiq́ue feruidi:
Hîc occurrent VVilhelmitæ,
Carmelitæ, Ioannitæ
Minimiq́ue pallidi.

Hîc ſancti Cluniacenſes,
Integri Ciſtertienſes,
Duri Ciliciferi:
    Hîc demiſſi Franciſcani,
    Hîc graues Dominicani,
    Forteſque Crucigeri.
Sed ſtellas vult computare,
Qui vult Patres numerare,
Sacrę Solitudinis.
    Tot addicti amatores,
    Tot olim erant cultores,
    Huius quietudinis:
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati,
    Porrò à Mundicolis!
At quis fœminas narrabit,
Virginumque indagabit,
Caſta contubernia?
    Quis harum integritatem,
    Scribetque alacritatem,
    Dicet exercitia?

Quis Anitam, quis Albinam,
Iphigeniam, Sabinam,
Candidam, Gelaſiam?
Aut quis memoret Maranam,
Alexandram, Iulianam,
Martham & Olympiam?
Aegrè, ſed tamen Iubinam,
Et tranſilio Saluinam,
Magnam & Syluaniam:
Præter quod, eo Bleſillam,
Cum Photina Baſinillam
Claram & Melaniam.
Et quid Paulam, aut Marcellam,
Theodoram aut Aſellam
Dicam, aut Euſtochium?
Quum ſola ſignis notare,
Nomina vel recitare,
Nullum poſſit otium.
Nos ad finem aſpiramus,
Et his pauculis putamus,
Sat dictum beneuolis.
Nec enim exemplis cultis,
Quamuis veris, quãuis multis,
Satis fit maleuolis.

Interim procul diſcedat,
Nec ad ſacra hæc accedat,
Quisquis eſt leuiculus:
    Procul abſit hinc prophanus,
    Ac Mundi philtro inſanus,
    Vrbes colat æmulus.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati,
    Qui ad te volant alati,
    Porrò à Mundicolis!
Age verò qui hæc audis,
Ad Monaſticen exhortatio. Cui huius carmen laudis,
Nil, puto, diſplicuit:
    Cui nullus blandiendo,
    Pollicendo, largiendo,
    Mundus nimis placuit.
Age & his excitatus,
Et huc toties vocatus,
Surge, veni, propera:
    Hic ſuauius ſedebis,
    Hic tranquillius manebis,
    Excute tot onera.

Linque

Linque Mundo ſuos numos,
Gloriarum ſperne fumos,
Fuge innoteſcere:
Et poſtquam inemptum holus,
Dulce ſapit, viue ſolus,
Ama deliteſcere.
At Pater (inquis) obſiſtit,
Et Mater nunquàm deſiſtit,
Reuocare fletibus:
Sed & liberi ſubinde
Me demulcent hinc & inde,
Dulcibus amplexibus.
Fuge derelicto Patre,
Et inuita perge Matre:
Non eſt hæc impietas.
Sed ſi per tot moras rumpis,
Si hæc vincula diſrumpis,
Hæc demum eſt pietas.
Nam licet ſit concedendum,
Et parenti obſequendum,
Si quid tibi iuſſerit:
An non magis auſcultandum
Et Christo obtemperandum,
Quo, te, cunque traxerit?

O bea-

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!
Non vides calamitoſa,
A temporis calamitate: ſiue à corrupto huius ſeculi ſtatu.
Turbulenta,factioſa,
Tempora triſtiſſima?
Non vides conſcelerata,
Impia,exulcerata,
Secula nequiſſima?
Hæretici numero vincunt Catholicos.
Numera,ſi potes,ſectas,
In tam multas partes ſectas,
Numera Hæreticos:
Fallor,ſi non pauciores,
Si non numero minores,
Inuenis Catholicos.
Nec enim tantum Vicanis,
Neque ſolis Oppidanis,
Simulati præſident:
Sed & totas regiones,
Regna,aulas,ditiones,
Violenti poſſident.

Templa

Templa Dei euerterunt,
Et in ſtabula verterunt,
Multa contumelia:
    Virgines conſtuprauerunt,
    Viduaſque affecerunt
    Grandi ignominia.
Sacrificiis dicatæ,
Aræ ſunt contaminatæ,
Sacraque communio:
    Miſſæ ſacræ ſunt abiectæ,
    Ceremoniæ deſpectæ,
    Vetuſque religio.
Dies feſtos ſuſtulerunt,
Venerandas abſtulerunt
Martyrum exuuias:
    Oſſa ſacra combuſſerunt,
    Et in flumen proiecerunt
    Cinerum reliquias.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Piis Seceſſicolis!
    Quàm beati candidati;
    Qui ad te volant alati,
    Porrò à Mundicolis!

Quid deſignarũt olim aut quid deſignant adhuc Heretici.

Diuûm inuocationem,
Simul interceſſionem,
Tollunt & ſubſidium:
Ignem cum Præſbyteratu,
Cumq́ue toto Monachatu,
Rident purgatorium.
Sacramenta corruperunt,
Et ſeptena redegerunt
Ad multo pauciſſima.
Quidam vnum ſtatuerunt
Duo alij ſanxerunt,
Tria vel quàm plurima.
Nunc Baptiſma iteratur,
Nunc totum obliteratur
Pro ipſorum placito:
Sola fides ſtabilitur,
Opus bonum faſtiditur,
Viuitur pro lubito.
Sacras benedictiones,
Vocant execrationes,
Et meras offucias:
Et exorcizationes,
Atque eiurationes,
Æſtimant præſtigias.

Qupi

Quid ſacratum quod vnguentum,
Magnum initiamentum,
Sordibus inficiunt?
Quid ritus quod vetuſtorum,
Patrumque pientiorum,
Penitus abijciunt?
Verbum Domini ſecare,
Et purè annunciare,
Seſe ſolos aſſerunt:
Sed nihil quàm vitiatum,
Et fœdè adulteratum,
Mentientes adferunt.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!
Crucis admirandum ſignum,
Et tam precioſum lignum,
Dedignantur colere:
Nec in locis conſecratis,
Nec in ædibus priuatis,
Suſtinent reponere.

Quid dicam de Electorum,
Simulachris? aut Diuorum,
Quid de imaginibus?
　　Quas omnes, has decollatas,
　　Has manus, pedes truncatas,
　　Tradiderunt ignibus.
Hei quot ſunt dirè tractati,
Nec ſimpliciter mactati,
Viri pientiſſimi:
　　Sacerdotes non inſulſi,
　　Hei quot templis ſunt expulſi,
　　Ceu canes ſpurciſſimi.
Nihil dicam de rapinis,
Quas ſacrilegi diuinis,
Vel ex aris auferunt:
　　Nec de ſplendidis culinis,
　　Nec dicam de concubinis,
　　In quas rapta conferunt.
Petri Cathedra ridetur,
Nec illis pluris habetur,
Quàm anilis fabula:
　　Si quis contrà vult docere,
　　Ac diuerſum perſuadere,
　　Ducitur pro rabula.

Non agnoſcunt ſanctitatem,
Nec ferunt autoritatem,
Principis Eccleſiæ.
Cuius conſtitutiones,
Canones, & ſanctiones,
Exuſſerunt impiè.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porro à Mundicolis!
Libros ſacros diſcerpſerunt,
Et picturas expunxerunt,
Sacris cum Hiſtoriis:
Sed & totum (ni vetantur)
Chriſtum tollere conantur,
Noſtris ex memoriis.
O vos Chriſti perduelles, *Exclamatio in Hæreticos.*
Orthodoxiæ rebelles,
Antichriſti milites:
Quando tandem deſiſtetis,
Aut quando reſipiſcetis,
Vos Orci ſatellites?

Sed me piget propalare,
Publicè quæ perpetrare,
Iſtos nondum piguit:
    Quos nec cælum defraudare,
    Neque terram perturbare,
    Hactenus non puduit.
Et adhuc libet ceſſare,
Et in annos protelare,
Vota tam feruentia?
    Quæ te ſaga faſcinauit,
    Quæ vis mentem immuta'
    Quæ eſt hæc dementia?
A periculis præſentib. Qui vult picem contrectare,
Se vult ipſum inquinare,
(Vt habet adagium)
    Tu in medio luporum,
    Habitans Hæreticorum,
    Non times contagium?
Fuge ne inficiaris,
Fuge ne his inuoluaris,
Tutas intra latebras:
    Fuge peſtes animarum,
    Ne æternas furiarum
    Incidas in tenebras.

O bea-

O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!
Phœnix Chronius ſeuerus,
Vir ſibi multum auſterus, *Ab exẽplo Chronij.*
Dum Mundum effugeret:
Redeundi ſpem abegit,
Et à tergo pontes fregit,
Ne rurſus aufugeret.
Quid cunctaris? quid excuſas?
Quid cauſaris? quid recuſas?
O infelix anima.
An neſcis quod tempus fluit? *A temporis breuitate.*
Et præceps quod dies ruit?
Quod hora nouiſſima?
Nil eſt cur te ita turbes,
Felix eſt qui fugit vrbes: *A felicitate*
Fuge, & beaberis:
Fuge, tace, & quieſce, *Vox cæleſtis ad Arſeniũ Senatorem poſtea Monachum.*
Carnis remoram compeſce,
In monte ſaluaberis,

In

In turba ſtare illęſum,
Et tibi videre Ieſum,
Valde eſt difficile:
Sed in ſycomoro verè
Ipſum ſpiritu videre,
Admodum eſt facile.
At tu triſtior hortantem,
Et gemens audis laudantem,
Huius vitæ ſeriem:
Nempe aliam externam,
Hic fortaſſis vel internam,
Somniaſti requiem.
Vt vis,ſed quum ægrotabis,
Iuſtis lachrymis damnabis,
Omnes Mundi infulas:
Et quum morti propinquabis,
Tunc,ſed ſerò prouocabis,
Ad beatas cellulas.
O beata Solitudo,
O ſola beatitudo,
Pijs Seceſſicolis!
Quàm beati candidati,
Qui ad te volant alati,
Porrò à Mundicolis!

A periculis futuris.

Vtinã Mũdi pompis nunciũ remiſiſſem. Vtinam vixiſſem Eremita. Exẽpla ſunt infinita.

CHRO-

CHRONICA HVIVS ENCOMI
CONCLVSIO.

sanCtae VItae praXIn sCrIpsI
sponte qVaM seqVVntVr IpsI
Vere soLItarII.
sI offendo non seqVendo,
aVt sI erro desCrIbendo,
Cedo: praestent aLII.

LECTORI.

Non hic diſpliceat Lector tibi carminis huius
Conſonus vſque ſonus.
Sic Sanctus Thomas ſcripſit: ſic Victor Adamus;
Hymnographiq́ue Patres.

VRBANI ET SOLITARII
COLLOQVIVM.

Vrbanus celebrem Monachum quum viſeret, atque
Attonitus frontemq́ue hilarem, corpuſque videret,
Vt prius infractum; verbis affatur amicis,
De multiſque rogat hominem (num pectore aperto,
An ficto incertum, niſi quod diſcederet illinc
Nondum perſuaſus tali ſe credere vitæ)
Quicquid id eſt, ſolido ſtantes in ceſpite, tandem
Alternis breuiter vicibus, hæc ſeria tractant.
Et prior Vrbanus, vegeto (inquit) corpore quum ſis,
Ecquid edis quæſo? SOL. *panem modicumq́ue polentæ*

Atque olus interdum, tenui aut cum lacte legumen.
Vrb. *Hæc tibi ſolus habe: ſed laſſo porrige potum.*
Sol. *Ecce tibi ante pedes puteus, quantumlibet hauri.*
Vrb. *Num carnes comedis?* SO. *non ſum lupus.* VR. *anne Corinthi*
Splendida vaſa tibi? SO. *Samiis iucundius vtor.*
Vrb. *Quis coquus eſt?* SO. *ignis.* VR. *famulus quis?* SO. *nolo alere hoſtem*
Ipſe domi. VR. *at famula ſaltem caruiſſe moleſtum.*
Sol. *Tartareas habitat hominum aduerſarius ædes.*
Vrb. *Vxorem ſed habes?* SO. *non ſic ſum ſtultus vt Orpheus,*
Qui nigra, Eurydicen rapturus, limina adiuit.
Vrb. *Cur pulchras adeo & populoſas deſeris Vrbes?*
Sol. *Cur Vrbes linquam? curas & tædia linquo,*
Effugio & ſcelerum Lernam, quæ ſemper in ipſis
Vrbibus & populis regnant, & noxia menti
Multa ferunt ſecum, quæ vita Monaſtica neſcit.
Vrb. *Viuorum interea ſpernens conſortia, quare*
In defunctorum ſcriptis tam ſedulus hæres?
Sol. *Quod minimum à viuis verbo exemploque bonorum*
Percipio, ex libris vt vix mala paucula carpo:
Sic horum aſſiduus lector bona plurima diſco.
Vrb. *Macte animo felix, ſed me diſcedere tempus:*
Nauta vocat, mercator adeſt, qui mercibus vſque
A Tanai aduectis, multa prece ſæpe vocatum
Appulit in portum: viſo num fœnora multa
Adferat, an vanis fallat mea ſcrinia ſpebus.
Sol. *Hei quàm difficile eſt locupletes linquere Mundum,*
Et ſumma ætherei penetrare palatia regni!

MARTINVS DVNCANVS QVEMPENAS DELPHENSIVM PASTOR IN D. HIPPOLYTI.

QVIS ſibi, quis ſanus caput amputet ob cerebellum
Affectum? vel quod cæcutiat alter ocellus?
Quis prudens oleum omne recuſet propter amurcam?
Humanum genus omnipotens Deus haud viciorum
Labe, ſed ingenij eſt commenſis nobilitate
Se dare dignatus multo pro hoc ſanguine fuſo.
Vitam igitur ſolam non quorundam improbitate
Penſicules, rerum ſed lance & pondere iuſto,
(Ni damnare velis, quæ ſunt ſita cuncta ſub aſtris)
Hanc quanti faciat Deus ipſe vel inde pateſcit,
Quòd ſolos rapuit duo Vates ad Paradiſum
Solam, vbi ſemper agant ſolo cum Numine ſoli,
Omnibus exuti rebus mundi, & valedictis.
Impius eſt, genus hoc vitæ qui vult abolere:
Excindat potius, ſi quid ſubrepſit iniqui.
Relligione ſtet ordo ſua, cadat omne quod obſit.

CORNELII MVSII DELPHI SACRORVM CARMINVM SYLVVLA.

PSALMVS CXXVII.

Clariſsimo Domino D. Cornelio Suſio, Præſidi Hollandiæ, eidemque Domino in Ryſvvyck, Epithalamij vice.

BEATVS *ille quiſquis eſt,*
Qui corde caſto & integrè
Deum colens, rectiſſimas
Eius vias non deſerit.
Non ille perdet improbo
Sudore quod peperit ſibi,
Certò at fruetur dulcibus
Felix laborum fructibus.
Ut nexa vitis fraxino,
Lætoque onuſta palmite
Fœtus abunde plurimos
Cultoribus fundit ſuis:
Sic fida coniunx, vinculo
Coniuncta firmo quæ tibi eſt,
Reddet domum lætiſſimam,
Et te beabit filijs.
Qui, hortos oliuæ ut floridos
Cingunt nouellæ gratius
Adſabulantes ſuauiter,
Menſam coronabunt tuam.

Tantum

Tantum arbitrum ne negligas,
Rerumque factorem omnium,
Qui ter quater clariſſimum
Cumulabit ætheris bonis.
Vbi te prius nepotibus
Hic plurimis ditauerit,
Quos tu videbis nobiles
Mores auorum vincere.
Tunc fas erit quieſcere,
Et pace multa perfrui,
Quam nulla vis Tyrannica
Turbare, nec Satan queat.

HYMNI.

HYMNVS ANTELVCANVS.

CEDVNT *tenebræ lumini,*
Cedat malum virtutibus,
Placemus offenſum Patrem,
Ex corde ductis lachrymis:
Mox lucis ad crepuſculum
Rerum precemur arbitrum,
Curis honeſtioribus
Ducamus vt totam diem.
Vt quum redit vicaria
Nox quæ quieti conſulit,
Lætemur ordinaria
Quòd ſic dies decurrerit.

LVCANVS.

GRATES tibi quas poſſumus,
Læti Deus reponimus,
Somnum quod abſque noxiis
Inſomniis peregimus.
Lux emicat clariſſima,
Per quam niteſcunt omnia,
Tu Chriſte terſis ſordibus,
Præſta nitorem cordibus:
Ut ſanctitati deditus,
Sanctè dies pertranſeat,
Bonis ſimul conatibus
Finis bonus reſpondeat.

SVBMERIDIANVS.

VENI *benigne ſpiritus,*
Emitte lumen cælitus,
Et corda culpis obſita,
Scopis timoris expia.
Da gratiam petentibus,
Solatium mœrentibus,
Domitoque mortis corpore,
Nos ſpiritu fac viuere.
Vt nil loquamur quàm Deum:
Nil cogitemus quàm Deum,
Nil expetamus quàm Deum,
Nil diligamus quàm Deum.

MERIDIANVS.

VT *ſol coruſco lumine,*

Terræ capacem circulum,
Illuſtrat, & vaſtiſſimam,
Serenat aureus plagam:
Sic & laborum inſignium,
Lux publicè reſplendeat,
Virtus item mortalibus,
Sic cæteris præluceat.
Non vt videntes laudibus
Nos luculentis efferant,
Sed integram quo gloriam,
Patrem in ſupremum transferant.

POMERIDIANVS.

REBVS *creatis vltimum*
Cunctis Creator terminum
Qui ponis, & naſcentia
Semel iubes occumbere:
Te ſupplices depoſcimus,
Futura qui non nouimus,
Audi preces, quas ocyus
Labente ſole fundimus.
Vt quum dies vel nox venit,
Suprema noſtri temporis,
Curis ſolutos, gaudiis
Nos afferas cæleſtibus.

VESPERTINVS.

HORAS *diëi lucidas*
Caligo pellit irruens,

Dies

Dies amœnus occidit,
Nox inuicem triſtis redit:
Sic conditor, ſic cognitor
Rerum viciſſitudines
Diſponis, & iubes ſuæ
Opus quieti cedere.
Te nos alacres, quæſumus,
Vt noctis à ſomno breui
Reddas reſumptis viribus
Felicibus laboribus.

NOCTVRNVS.

*V*IGILATE *Chriſti milites,*
Et arma lucis ſumite,
Non hæc ſoporem tempora,
Sed dura poſcunt prælia.
Satan furens obambulat,
Et deſpicit quem deuoret;
Cautè cui reſiſtite
Immobili fortes fide.
Eſtote pulchrè ſobrij,
Orate ſemper ſeduli,
Durate: poſt certamina
Cæli ſequetur gloria.

FVGIENDVM IMPROBORVM HOMINVM CONSORTIVM.

AD Iacobum Sanctaragundum.

Si vides hæc qua ratione ſcribo
(Non enim paruis Iacobe cauſis
Ducor, ut cui ſit tua vita iuxta
Ac mea curæ)
Non feres ægrè, puto, ſi monebo
Pauca, quæ toto (neque fallar) æuo
Proderunt ſeruata tibi, mihique
Scripta placebunt.
Vidimus multos vitiis ſepultos
Tandem amicorum monitis reuixe,
Quæ niſi audiſſent, vel adhuc malorum in
Fæce iacerent.
Non nigro quòd ſis ſcelere inquinatus
Hactenus, ſed ne vitiere, mollis
Prurit hinc quando caro, quumque Dæmon
Hinc vafer vrget.
Quumque corrupti ſocij ſuos te
Callidè in mores trahere adlaborent,
Hicque te Bacchi, velit hic Diones
Eſſe clientem.
Sponte nos omne in vitium mouemur,
Nulli vt accedant ſcelerum magiſtri,
Deſipit quicunque oleum flagranti
Adiicit igni.

Noxium nil eſt magis ac ſodales
Jmprobi, multi hoc pereunt veneno:
Hos fuge, aut ſeris ſenior querelis,
Multa dolebis.
Vt qui equum amiſit, nimis ille ſerò
Doctus, occluſo ſtabulo ingemiſcit:
Fruſtra & ereptum lachrymis puella
Quærit honorem.
Non es è duro rigidus metallo,
Rege nec magno es Solomone maior.
Crede, perfectis etiam nocent con-
ſortia praua.
Nemini tutum eſt colubros fouere,
Nec pedem illæſum facile eſt referre,
Aſperas ſentes, tribuloſque acutos
Inter euntem.
Quis picem certa ſine labe tangit?
Quis ſinu flammam gerit haud aduſta
Veſte? vel ſaluo pede quis valebit
Tangere prunas?
Qui periclo adſtat, perit in periclo:
Vnius porci ſcabie occidit grex:
Vuáque aſpecta modò putrefacta,
Putret ab vua.
Quin Deus gentes habitare iuxta
Abrahæ electos vetuit nepotes,
Iuſſit & nunquàm ſocia inter ipſos
Fœdera pangant.

Nempe ne miſti imbiberent prophanos
Gentium ritus, & abominandum
Diſcerent lignum colere, aut rogare
Marmora ſurda.
Tantum habet iuſtæ rationis, atque
Intereſt tantum, quibus & quibus cum
Cæreus viuas, neque debet eſſe hæc
Vltima cura.
Vtilis non ſic regio, nec aër,
Corpori prodeſt adeo ſalubris,
Quàm parum firmis animis bonorum,
Crebrior vſus.
Proinde te vitæ populis probatæ
Iunge, qui Chriſti faciant miniſtrum,
Et via anguſta doceant ad altos
Scandere cælos.
Negligis? certè (veteres quod aiunt,
Cum pares viuunt paribus libenter)
Eſſe te nequam quoque dicet orbi,
Garrula fama.
Cum malis paſſim malus eſſe rectè,
Cum bonis viuens bonus æſtimatur,
Ne nihil referre putes, quid olim
Turba loquetur.
Diſce quàm vita eſt fragilis breuiſque:
Ille nunc, nunc hic moritur, die hoc tu,
Cras ego, & tandem hac ratione Lethe.
Dedimur omnes.

Haud ſecus quàm ſi lanius modò illas,
Has modò educat pecudes, ouile,
Omnibus donec ſemel interemptis,
Reddat inane.
Nec tibi tanti Priami ſuperba
Regia, aut Crœſi fuerint fluenta
Aurea, vt mutare velis caducis
Sidera rebus.
Nempe quid vaſtus tibi proſit orbis,
Vltimis à Gadibus vſque ad Indos,
Si tua æternos anima hei miſella
Ibit in ignes?

AD CHRISTVM PASSVM CONFESSIO.

Ad te reuertor optime,
O Chriſte tu me ſuſcipe,
Si ſuſcipis ne deſere,
Ad te reuertor ô pie.
Pudet quod iſta vulnera,
Specto & coronam ſpineam,
Cauſáque quod video mea,
Tam dira te paſſum mala.
Ego iſta fodi vulnera,
Ego coronam hanc in ſacrum
Crudelis impreſſi caput,
Ego coëgi te in crucem.
Sed quanta quanta charitas!

Et quæ

Et quæ tua eſt clementia!
Peccaui ego, tu debitæ
Pro me necis pœnam luis.
Hoſtis fui, tu filium
Me per crucem facis tuam:
Seruus fui, tu liberum
Cruore me aſſeris tuo.
Age quid tua pro gratia
Tanta rependet Muſius,
Inops miſerque Muſius,
Peccator vſque pertinax?
Qui nil boni ingratus facit,
Indignus affatu tuo,
Indignus aſpectu tuo,
Indignus hanc terram vt terat.
O ſi ſemel conceſſeris,
Amore vt ardeam tui,
Vitam lubens tum impendero
(Nam cuncta debeo) tibi.

AD CHRISTVM CRVCIFIXVM LACHRYMAE.

Quis lachrymarum perpeti
Rigabit ora flumine,
Nocte vt fleam, luce vt fleam,
Tam grande & indignum nefas,
Quodque impius feci malum,
Infandum, inauditum malum.

Tu tu innocens pendes cruce hac,
O Chriſte, culpa iſta eſt mea,
Debebam ego hæc opprobria,
Crucemque iure noxios
Inter latrones perpeti,
Niſi charitas faceret tua.
Quis lachrymarum perpeti
Rigabit ora flumine,
Nocte vt fleam, luce vt fleam,
Tam grande & indignum nefas,
Quodque impius feci malum,
Infandum inauditum malum?

AD EVNDEM
CVLPAE DEPRECATIO.

TE *ne innocentem pro mea,*
O Chriſte, culpa tam graue
Opprobrium crucis pati?
Agnoſco culpam, gratiam,
(Quod proprium ſemper tibi)
Culpam fatenti ne neges:
Hoc Muſius Cornelius,
Supplex tuus Cornelius,
Proſtratus ad tuos pedes.
Crucis per indignam necem,
Te obſecro, culpam ne imputa,
Sed tolle quicquid eſt mali.

AD CHRISTVM REDEMPTQREM.

TANDEM Redemptor inferos
Adis, tuoſque tetricis
Populos tenebris abditos
Reddis ſereno lumini,
Campoſque ad Elyſios vocas.
Id quod Patrum fecit fides;
Virtuſque, & ingens gratia,
Tua ſingularis gratia,
Qua gratis ingratiſſimum
Complecteris noſtrum genus.

AD CHRISTVM RESVRGENTEM.

RESVRGE *victor Tartari,*
Domitorque dæmonum potens,
Reſurge Chriſte, nempe enim
Sic ſpem reſurgendi quoque
Credentibus certam facis.
Et quid vel improbiſſimus,
Proſit labor mortalibus,
Niſi vita poſthac altera,
Meliorque reſtet mortuis,
Tantiſque defunctis malis?

AD VIRGINEM MATREM SVB SACROSANCTAM COMMVNIONEM SVPPLICATIO PRO N.

AD *ſacram eſuriens quoties accedo Synaxim,*
Indignus caſſa pellere glande famem,

Hei quantum timeo, quàm exhorreo, quamque tremiſco,
Diſcutiens qualem ſumere poſco cibum!
Quem tamen vt ſummum munus veneror que, colo que
Indignum aſt minimo munere me video.
Peccatis adeò ſupremo à vertice, ad imos
Vſque pedes ſcateo, computreo que miſer:
Nec ſcio qua dignus fiam ratione, modo que,
Tu niſi pro indigno Virgo parenſque roges.
Tu Regina poli, paradiſi porta vocaris:
Atque beatorum ſpirituum Domina,
Confugium miſeris, ſacra anchora, portus, aſylum
Mater & alma Dei, filia & alma Dei:
Cui Pater & talis Natus non vlla negabit,
Etſi etiam fuerint ardua vota nimis.
Ad te igitur fidens venio ter maxima Diua:
Auxilium & ſupplex ſubſidium que peto.
Vt dignè valeam cæleſtem frangere panem,
Atque meo fructum corde fouere tuum.
Sum ſanè indignus (fateor ſemper que fatebor)
Vt donis potiar muneribuſque ſacris.
Tu benedicta tamen ſuper omnes Virgo puellas,
Digna habita es ſummum gignere ſola Deum.
Te mediatricem tantum, ſiſtaſque patronam:
Et fiam dignus qui malè dignus eram.
Nam licet offendi numeroſo crimine Natum,
Inferni pœnas commerui que graues,
Tu Natum placare potes, tu flectere Natum,

Quem

Quem pronum & precibus ſcis facilem eſt tuis.
Heu me infelicem, ſi ſacro corpore Nati,
Et ſacro Nati ſangui ne deſtituor.
Aut ſi non dignè ſacram delibo Synaxim,
Iudicium comedens, iudiciumq́ue bibens.
Quod mihi ſi irato contingat numine, nunquàm
Vixiſſe præſtet, vel periiſſe ſtatim.
At ſperem per te meliora, ô candida Virgo,
Si natum expoſitum, ſi placidumq́ue dabis.
Si ſatages durus ne quid mihi ſcrupulus obſit,
Quòd ſacra hæc nulli eſt menſa parata cani.
Sum canis indignus prorſum, cur vera tacebo?
Sum canis infidus, mutus, ineptus, iners.
Verùm non totum quæro conſumere panem,
Vna mihi fuerit paruula mica ſatis.
Nec totum quæro ſitiens abſumere vinum,
Vna ſatis fuerit gutta rubella mihi.
Hanc Natus ſaltem, Mater, ne deneget ora:
Ne pereamq́ue ſiti, ne pereamq́ue fame.
Et quantum hoc Nato eſt ſeu magnum ſeu dare paruum:
Omnia qui verbo condit alitq́ue potens?
Sed iuuat indignum multum me & ſæpe fateri,
Si fortè indignos Natus amare velit.
Qui non indignum fruſtra deſcendit in orbem,
Nec ſolùm dignas quærere venit oues:
Sed magis indignis ſe peccatoribus eſſe
Miſſum, veriloquo protulit ore ſuo.

Qualis ego imprimis, ſomno corruptus inerti,
Et mundi blandis perditus illecebris:
Qui ſi quando vocer clementi à numine, iuſſus
Illico de lecto ſurgere continuo,
Sponte obſurdeſco plumaſque relinquere ſperno,
Affixus vitiis ſicut hirudo meis.
Peccatum longa namque aſſuetudine traxi,
Funiculi vt plauſtrum loráque denſa trahunt.
Vnde adeo feruens letalia crimina ſector,
Perpetuo & ſordes ſic amo, ſic itero:
Vt cupidè vomitum repetit canis atque reſorbet,
Vtque volutabrum ſus amat vda ſuum.
Sæpe etiam memini me ſic peccata bibiſſe,
Vt ſi quis gelidam potet anhelus aquam.
Hactenus hoc, dolor, inuerſo vita ordine ducta eſt,
Et mala ſunt multis accumulata malis.
Quin etiam à tergo pulchra virtute relicta,
Sic tota in vitiis vita peracta mihi eſt;
Ac ſi æquus vindex nullus iudexúe ſuperſit,
Qui pœnas reddat ſuppliciumque reis.
Illorum ſed enim ſcelerum veterumque malorum,
Ex animo tandem pænitet atque pudet.
Et quem non ſiliquæs pigeat glandeſque voraſſe,
Qui puro ventrem pane replere queat?
Sic tamen aſſueto, Mater, vitiiſque ligato,
Quæ mihi ſurgendi ſpes reliqua eſſe poteſt:
Vincula ni fortis duriſſima ſoluere Natus,

Pecca-

Peccati & nodos explicuiſſe velit.
Ipſe etenim eſt cunctis ſpes certa & ſola miſellis,
Ipſe eſt conuerſis gloria, vita, ſalus.
Ipſe homines propter caſtam eſt delapſus in aluum,
Teque eſt perpetua ex Virgine factus homo.
Ergo ibo ad Natum, placidum Natum, atque benignum,
Procumbam & ſanctos illius ante pedes.
Dicam me grauiter, dicam peccaſſe frequenter
In cælum, inque omnes clamque palamque homines.
Imo te orabo Mater, ſi fortè recuſet,
Aſpicere hunc vetulum putidulumque canem:
Ut tu interuenias pro me, gratiſſima ſemper,
Natum ſiue velis ſiue rogare Patrem.
Et peccatorem (quo non inſignior alter)
Inſinues votis concilieſque tuis.
Quo liber vitiis omnique a crimine purus,
Et Nato gratus, gratus & vſque tibi
Utiliter viuum poſſim depaſcere corpus,
Et viuo ipſius ſanguine rite frui.
Quod mihi ſi faueat Natus præſtetque benignè,
Semper ſique velit dexter adeſſe mihi:
O Maria ô Virgo Mater, vetera omnia pono,
Atque homo purgato pectore fio nonus.

AD EANDEM VIRGINEM ET MATREM, A SACROSANCTA COMMVNIONE, GRATIARVM ACTIO, PRO EODEM.

GRATIA *magna tibi Virgo, chariſſima Virgo,*
Per, mihi, quam miſero gratia magna data eſt.
Indignus fueram myſteria ſacra videre,
Tu facis vt videam, tu facis vtque fruar.
Quàm tu grata Deo, quàm tu mihi Virgo benigna es!
Quæ plus impetras quàm petere auſus eram.
Hoc fuit in votis, vt micam panis, & vnam
Vt vini guttam parciter acciperem.
Sed largus toto Natus me corpore pauit,
Et toto impleuit ſanguine, Virgo Parens.
Quàm bene credideram quòd nil tibi Filius vnquàm
Denegat! & precibus quod fauet vſque tuis!
Quo magis audebo te iterum multúmque precari,
Vt facilem Natum denuo ſollicites.
Illius vt guſtum panis, viníque ſaporem,
Aſſiduum faciat perpetuúmque mihi.
Sic etenim fiet, ne vnquàm guſtare libeſcat
Culparum inſipidas letiferaſque dapes.
Sic quàm diuinum ſapiet nil, nilque placebit,
Deliciaſque ſacras præter amabo nihil.

OTIVM FVGIENDVM.

AD Balduinum ſuum.

OTIO *qui ſe dederint inerti,*
Nec bonis mentem ſtudiis honeſtant
Semper, ignauum fugiente pectus,
Laude carebunt.
Non pigri fiunt aſini celebres,
Laurea & non deſidibus corona
Vlla contingit, decus à labore,
Surgit honoſque.
Hinc Maro clarus, Lyricuſque Flaccus,
Clarus & Flacco ſimilis Secundus,
Qui viri, obſcurum, reſides fuiſſent,
Nomen haberent.
Herculem quæ res alia axe dignum,
Quàm labor fecit? caput at quid orbis
Perdidit, magnam vitioſa præter
Otia Romam?
Namque deuictis violenter Aphris,
Romuli pubes malè feriata,
In ſtatim quoduis ſcelus, in nefaſque
Soluitur omne.
Quin ferunt moles Pharios ſuperbas
Condere hic illic ſolitos, vaga vt ne
Otio, in Regno bene conſtituto,
Turba periret.
Quod velim exemplum quoque Chriſtianos,

Tam ſequi noſtros, mihi quàm videtur,
Publicis illud fore perdecorum, &
Vtile rebus.
Non vt altas Pyramides (quod illi)
Commodas nulli, Rhodium aut Coloſſum,
Perdita impenſa fabricentur, atque ad
Sidera ducant.
Templa ſed ſacris populo audiendis,
Et ſcholas condant pueris docendis,
Strenuè aut vallis ruitura denſis,
Oppida firment.
Nempe ſic fiet facile vt ne egenus
Ciuium quiſquam ſiet, vtque nemo
Sordido ſeſe temere otioſus
Crimine fœdet.
Nam quid in molles Sodomos amores
Improbos traxit, niſi ſegne mentis
Otium, & nullos manus aßüeta
Ferre labores.
Attalum regem diuturna pax &
Otium fregit, hominemque obeſum
Alteri iuſſit onus imperique
Cedere ſceptrum.
Otium certè mala multa gignit,
Otium nutrit Venerem aleamque,
Otium robur minuit virùmque ef-
fœminat artus.

Dum

Dum virent ergo tibi crura Balde,
Dum cales, velis & equis (vt aiunt)
Otium fontem fugies malorum,
Conſule amico.
Teque Formicis ducibus labori
Gnauus accinges, ad Apumque morem,
Non ſines multa ſine fruge vt vna
Effluat hora.
Hoc enim in primis opus eſt volenti
Scandere excelſa auricomæ Mineruæ
Templa, & optanti celebres per vrbes
Nobile nomen.

QVID ETIAM IN VERO DOMINICAE CRVCIS LIGNO ADORANDVM SIT.

Qui venerabundus lignum vitale ſalutas,
Credis & hanc veram particulam eſſe Crucis:
Mitte nouos hoſtes vulgi, & ſi quis fuit error,
Concepta hic quoties fundere vota paras.
Nec ſupplex, lignum, lecta licet arbore natum,
Ceu ſummum ſummo numen honore colas:
Sed ligno affixum quondam proſtratus adora,
Sintque huc intenti mens oculique tui.
Sic animi demum vota impetrabis, & ipſi
Vtiliter figes oſcula pura Cruci.

AD ILLVSTRISSIMVM PRINCIPEM

D. Maximilianum a Borgundia, Marchionem Verienſem &c.

VITA BEATA.

VERE *quæ faciunt virum beatum* Matth. 5
(Chriſto credere ſi magis velimus,
Illis quàm nimis ethnicis Poëtis)
Illuſtriſſime Maxmiane ſunt hæc:
Mens non ambitioſa, ſed modeſta,
Nec fracta improbitatibus malorum,
Admiſſi ſceleris dolor perennis,
Ardens eſuries ſitiſque recti,
Fratris commiſeratio indigentis,
Cordis mundicies, cupido Pacis,
Propter iuſtitiam pati libenter.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO

Patri ac D.D. VVilhelmo Lindano, Epiſcopo Ruremundenſi.

ALMAE *cui Concordiæ*
Pſalmus dicabitur? tibi
Lindane Præſul optime,
Qui Charitatis candidæ,
Cultorque pacis ſedulus,
(Veri quod eſt Antiſtitis)
Nihil prius Concordia,
Nil pace pulchrius putas.

PSAL-

PSALMVS CXXXIII.

O QVAM *bona eſt pax! mutua*
Quàm dulcis ipſa Charitas!
Non balſamum ſuauius,
Spirauit electiſſimum,
Quando ille Aaron vngitur,
Pedes ad vſque à vertice.
Nec vtilis ros eſt magis,
Qui Hermonis cadens iugis,
Agros Sionis aridos,
Rigat facitque fertiles.
Nempe hic vbi Concordia eſt,
Vbi viget dilectio,
Ibi Pater ditiſſimam
Fundet bonorum copiam,
Vitamque perpetem dabit.

EXIMIO S. THEOLOGIAE PROFESſori, eidemque Decano Louanienſi D. Ruardo Tapperio Enchuſiano.

SI *quæris quid agam rei Ruarde,*
Ingens Θεολογῶν *decus Ruarde,*
En qui ſimpliciter tibi loquetur,
Pſalmus Hexametris nouis ligatus,
Ire qui pede libero ſolebat,
Et (quod fortè magis nouum videtur)
Qui vinctus quoque nunc abire geſtit,
Et lucem tenebras peroſus optat,

Nil vngues metuens ſeueriorum,
Si eſſet iudicio prius probatus,
Et pulchrè ſaperet tuo palato,
Non quòd ſic meritis putabit amplis,
Et feciſſe tuo ſatis fauori,
Immenſo nimium tuo fauori,
Si prodit propriè tibi dicatus;
Sed tui memorem cupit, ſuoque
Pro gratum modulo docere Delphum,
Qui quodcunque poteſt libenter offert:
Nam quamuis habitem procul remotus
A te magnifico meo Patrono,
Vſque & vſque tamen tui recordor,
Obſeruoque coloque diligoque:
Sat felix ſtudium piæ Mineruæ,
Pio ſi poterit viro placere.

PSALMVS CXLV.

QVI *curſus cæli, terræque immobile pondus,*
Et mare fluctiuagum, genus inque iis omne animantum,
Pro nutu iuſſuque tuo Rex maxime regum,
Ac immenſe Deus moderaris, continuè te,
Te dicam, te laude veham, nomenque decuſque,
Non hodie tantùm, nec dum lux altera ſurget:
Verùm perpetuo quod nunquàm finiet æuo,
Et ſeclis cunctis, & ſi quid tenditur vltrà,
Cantibus integro promptis ex pectore tollam.
Omnia magnarum Dominus præconia rerum

Opti-

Optimus exuperat, neque enim ter maximus vllum
Suſcipit ille modum, ſed quantum extenditur orbis,
Inter & occaſus Phœbæos inter & ortus,
Vltima ſeu cæli quantum ſua brachia tendunt;
Tantum ille immenſus complectitur, occupat, ambit,
Et tantum latè imperitans dominanſque gubernat:
Hactenus vt nemo fuerit, nemóque futuro
Tempore tantus erit, qui veſtigare valebit,
Aut infinitum poterit comprendere numen.
At genus omne hominum tua facta ampliſſima dicet,
Atque in perpetuas operum præclara tuorum,
Progenies ſigna extendet, vireſque potentes
In vulgus populoſque palam gens altera ſparget:
Quin & magnificos ego Maieſtatis honores,
Et res inſignes memorandáque ſedulus acta,
Omnibus in templis, domibus, plateiſque, theatriſque
Eloquar, & nunquam miracula tanta ſilebo.
Tu mihi principium, ſi quid faciamque loquarque,
Tu medium, tu finis eris, tu ſemper in ore
Inque oculis ſemper, ſemperque in corde manebis,
Hærebiſque meo: tua ſancta in limine pingam
Geſta domus, in fronte geram, quæcunque iubebis,
In manibuſque meis, nulla vt me obliuio recti,
Vel breuis inuadat: verùm fortuna ſecunda,
Siue aduerſa mihi obtigerit, gratiſſimus vſque
Præſtabo, & memori benefacta inſignia mente
Enumerans, ſemper grates laudeſque decenter

Decantabo tuas, donec ſpirare licebit.
Vtque aliis alij iunctiſſima robora narrent,
Tu quibus & reges terres & diruis vrbes,
Auguſtos omnes titulos, varioſque triumphos
Ipſe tuos ſcriptis ad poſtera ſecula mittam:
Nimirum ſummi vires vt numinis amplas
Spectantes, plenis celebrent tua nomina labris,
Iuſtitiamque tuam modulato pectine cantent.
Eſt clemens planè Dominus, planeque benignus,
Longanimis, patiens, & iuſtam lentus ad iram,
Vtque malo ignoſcat mirè propenſus in omnes.
An non ipſius bonitas per cuncta ſuorum ex-
empla operum clarè in dictis factisque relucet?
Hinc omnes opera illa canent, imo vndique paſſim,
Præcipue ſancti, quibus eſt tua gloria curæ,
Te Dominum agnoſcent, & grato carmine pſallent:
Et quod magnificè regnas, quodque æthera ſolus
Feceris & terras, ſublata voce loquentur:
Nec temere id facient, verùm vt lauderis vbique,
Atque vt poſteritas omnis cognoſcat Adæa,
Omnipotens quòd ſis terræ & regnator Olympi.
Regna humana cadunt, pereunt reges populique,
At regnum imperiumque tuum durabit in æuum,
Stabit & æternùm nulli violanda poteſtas.
Nutantes fulcit Dominus, lapſoſque potenter
Erigit, & recto depreſſos corpore ſiſtit.
Omnes in te oculos conuertunt, atque cibum te

Quiſque

Quiſque ſuum, certo quem præbes tempore, poſcunt:
Tu ſiquidem dextram apperiens animalia diues
Omnia, ſeu terras habitent ſeu flumine viuant,
Seu per inane volent & pulſent verbere cælum,
Reſpicis obſeruans, & victu paſcis abunde.
Omnibus in rebus Dominus verbiſque viiſque,
Eſt æquus, ſanctéque facit, iuſtumque tuetur,
Annuit & votis fido de pectore fuſis,
Et deſiderium fuerit quodcunque piorum,
(Qui vel ritè petunt, vel qui conſtanter adorant)
Audit, & adimplet ſubitò, certamque ſalutem
Exhibet, & nullis permittit rebus egere:
Adde & ſollicitè quòd ſe tueatur amantes.
Sed veluti ſtipulas turbo impetuoſus inanes
Tollit, & ad tenues compellit fulminis auras;
Sic Deus iratus cunctos ſubuertet iniquos,
Iuſtitiæque inopes æternum trudet in ignem,
Nulla vbi ſpes, habitant & vbi ſolatia nulla,
Nulla quies, ſemper gemitus, ſemperque dolores.
Grato ergo ore loquar Dominum noctuque diuque,
Quandoquidem & iuſtum eſt, vt quicquid viuit vbiuis,
In Domino fidat, ſanctumque & amabile nomen
Illius æternum, vel ſi quid longius vſquàm eſt,
Prædicet, & toto memorandum reddat in orbe.

IN D. VVILLIBRORDVM ARCHIEPISCOPVM TRAIECTENSEM, HYMNVS.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO Patri ac D.D. Antonio Houæo, Monaſterij D. VVillibrordi Heptinaccienſis Abbati, Sacrique Imperij Principi;

GRATVLATIONIS ERGO.

TE *VVillibrordum Præſulem*
Adeoque noſtrum Apoſtolum,
Cantamus hymnis ſymmetris
Et ſpiritalibus modis.
Tu ſanguinis proſapiæ,
Piæ licet, renuntians,
Procul omnium conſortio,
Jn Solitudinem migras.
Hic viuis integerrimè
Juſtè, pieque & ſobriè,
Hic liberè colis Deum,
Securus à contagiis.
Sed euocatus cælitus,
Ad præſulatus ordinem,
Juſto talenti pro modo,
Multa vt referres fænora.
Verbi ſacri fidem ſacram
Tu tradidiſti gentibus,
Et primus hic lectiſſimos
Chriſto paraſti milites.

At nunc dolor, quàm plurimi
Tua abnegantes dogmata,
Labuntur à priſca fide,
In Hæreſis delirium.
Quam VVillibror de feruido
Niſi precatu ſopias,
Actum tua de Friſia,
Actumque de Batauia eſt.
Quod ne accidat, te ſedulis,
Qui firmi adhucc onſiſtimus,
Votis rogamus, optime,
O Præſul ô Apoſtole.

IN D. AGATHAM VIRGINEM ET
Martyrem Cantiuncula quædam ſimilis illi cuius initium, Lauda Sion Saluatorem &c.

CELEBREMVS *ſapientis*
Cataneæ & prudentis,
Virginis victoriam:
Quæ crudelis Quintiani,
Præſidis Siciliani,
Domuit ferociam.
Hic in Bonam deperibat,
Et tantum non inſanibat,
Propter formæ gratiam:
Et ne voto fruſtraretur,
Sed vt certo potiretur,
Vocat Aphrodiſiam.

Lena·

Lena variis tenellam
Artibus tentat puellam,
Inexpertam ſcilicet:
Iam expaſſis velis adoritur,
Iam contractis cauta aggreditur,
Vt fallat videlicet.
Poſtquàm ſuas egit partes,
Poſt conſumptas omnes artes,
Nil mouit immobilem.
Prius cautes conteras,
Quàm in petra transferas
Chriſtianam ſtabilem.
Mens enim fide fundata,
Et in Chriſto ſolidata,
Nulli poteſt cedere:
Eſt Tyrannus fruſtra ferus,
Et fruſtra cupit ſeuerus,
Deo nixam flectere.
Iudex ſpretus vt honoret
Vult idola & adoret
Virgo, abſurdiſſima:
Quod dum grauiter excuſat,
Et ingenuè recuſat,
Minitatur vltima.
Diua minis nil turbatur,
Nec tormentis conſternatur,
Sed ridens dementiam:

Ipſum

Ipſum contra ſe opponit,
Et ſibi conſtans proponit,
Numinis præſentiam.
Si equuleos parabis,
Si mamillas amputabis,
Hilaris aſpiciam:
Sed & flammas imminentes,
Et leones irruentes
Haud triſtis excipiam.
Erras autem laniando,
Si quæris & concremando,
Frangere Chriſticolam:
Nam quo fortiùs torquebis,
Fortem magis promouebis,
Et reddes Cælicolam.
Poſthæc Agathe beata,
Noua luce illuſtrata,
Quum multis eſſet probata,
Igne, ferro, verbere:
Se Deo ſupplex commendat,
Ut ſponſus ſponſam attendat,
Anhelamque apprehendat,
Et ducat ex carcere.
Chriſte cuncta qui finxiſti,
Et me ſemper cuſtodiſti,
Qui conſtantiam dediſti,
In tanta anguſtia.

Iube ſpiritum afflictum,
Sed infractum & inuictum,
Ad ſuperna benedictum
Peruenire gaudia.
Vix petiuit, vix finiuit,
Ecce vidit quod cupiuit;
Non obiuit, ſed abiuit,
Mens cum Superis iam viuit
In cæleſti regia.
Vnde ridet Quintianos,
Decios & Decianos,
In conſtantes Chriſtianos:
Fruſtra ſæuos & inſanos;
Iubilans in gloria.

D. SIM-

MARTYRIVM.

ERGO *neſando*
Simplicianus
Occidit igne?
Et fora multo
Corporis vſti
Puluere ſparſit?
Quæ, rogo, tanta aut
Quot mala ſimplex
Ille peregit:
Quòd miſer arcto
Gutture fumos
Hauſerit atros?
Anne veneni
Pocula cuiquam
Miſcuit atra?
Imo prius ter
Letifero ipſe ex
Fonte bibiſſet.
Inuidus an quem
Inſidioſa
Cæde peremit?
Mitis in omnes,
Nulla malignè
Corpora tangit.
Sed male auarus
Multa alienas
Vi rapuit res.
Res cui parua
Sufficit, is nil
Amplius optat.
Aſt ego rurſus
Fanda neſanda
Quærere cogor.
Quod genus ille
Criminis audax
Tale patrauit;
Quod niſi ſolo
Debuit atrox
Igne piari?
Sceptra ne facto
Improbiore
Regia læſit?
Nil opus illi
Imperio, qui
Paruit vltro.
An patria exul
Mœnia ſæuo
Prodidit hoſti?
Pacis amator
Odit acerbè

Semina rixæ.
Impius atqui
Forte parentes
Suſtulit enſe.
Gratus vtrumque
Vltima ad vſque
Funera pauit.
Denuo clamem,
Ni prope fracta
Voce fatiger.
Nube ne tanta
Flagitiorum
Vixit opertus:
Dignus vt eſſet
Tam ſceleratas
Pendere pœnas?
Quid, precor, egit
Simplicianus,
Aut quid omiſit?
Horrida nunquid
Eſt Sodomorum
Stupra ſecutus?
Imo vel ipſa,
Fœda pudicus,
Nomina fugit.
Num ſimulachris
Dæmoniorum
Thure litauit?
Non mage quiſquam
Numina falſa
Horruit vnquam.
Nunquid auita
Relligionis
Dogmata ſpreuit?
Aſt ea nemo
Liberiore
Protulit ore.
At noua forſan
Luciferorum in-
uenta probauit.
Illa probauit?
Quin cane peius
Odit & angue.
Deſino tandem
Plura rogare, &
Dicere plura:
Quum modo cauſa
Tota patenter
Clara videtur.
Ille etenim ſi
Talia nunquam
Fecerit inſons:
Hoc ſupereſt, quòd
Iuſtus iniquis

Ignibus

Ignibus arſit.
Quòd, puta, vera
Eſt pietatis
Verba profeſſus.
Quodque ea conſtans,
Corde manuque ex-
ercuit vſque.
Quod mala nullis,
Quod bona multis,
Plurima fecit.
Hoc capitale,
Hoc ſcelus illud,
Igne piandum.
Ergo nefando
Simplicianus
Occidit igne?
Et fora ſacro
Corporis vſti
Puluere ſparſit?
O bene natum,
Terque beatum
Simplicianum!
Qui pia propter
Dogmata Chriſti,
Igne crematus:
Æthera calcat,
Dira Tyranni
Fulmina ridens.

IN D. VERONAM VIRGINEM, PRO STEPHANO CORONO VILLICO TILETANO.

VERONA *charior mihi*
Gazis potentis Aphricæ,
Vel quas Tagus vel Indiæ
Fluenta fului continent.
Tu ſola plurimas mei
Curas bibaces ſanguinis,
Curas edaces pectoris,
Auertis & fugas procul.
Quod non beati Lydij,

Non Craſſi opes nec Attali
Poſſint, nec herba quælibet,
Nec docta Apollinis manus.
O debeo quantum tibi,
Verona candidiſſima,
Verona verè bellula,
Verona veronillula.
Sint qui febres iuxta tuum
Ponant ſepulchrum torridas.
De fonte ſint qui limpido,
Scabiem bibentes abluant.
Multo amplius præſtas mihi,
Mentis dolores anxios,
Curaſque quum tollis graues,
Et vana tot phantaſmata.
Meam quietem enormiter
Quæ nocte turbant & die,
Huiuſque vitæ plurima
Quæ ſæpe gignunt tædia.
Sed quid tuus clientulus,
Anguſti agelli Villicus,
Hoc pro rependet munere?
Quas reddet olim gratias?
Certè reuiſet crebrius,
Quando amplius nihil queat,
Numenque tantum prædicans,
Te flore veſtiet pio.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO

Patri ac D. D. Nicolao à Noua terra, Epiſcopo Harlemenſi, ac Prælato Hæcmundenſi.

Ne te, Harlemorum prime atque grauiſſime Præſul,
Prætercam, hunc Pſalmum dono dicoq́ue tibi.
Qui Domino reddens, bona propter paſcua, grates,
Si non ſit numeris, eſt pietate grauis.

PSALMVS XXII.

DOMINVS *me potens regit,*
Diues paſcit, bonus tegit,
Valeat inopia:
Adſunt colles herbis læti,
Adſunt agri fruge fœti,
Adeſt fontis copia.
His ſuauiter affectus,
Et abundè his refectus,
Excolo iuſtitiam:
Cuius callem per anguſtum
Tu me Numen ducis iuſtum,
Tuam propter gloriam.
Vnde nec mortis tenebras,
Nec tetras Orci latebras,
Te præſente timeo:
Trifidus inſurgat Mundus,
Si tu adſis, lætabundus,
Illæſusq́ue tranſeo.
Tua nam virga correctrix,

Huius

Huius & vitæ directrix,
Vacillantem ſurrigit:
Sed & baculus grauatum
Fulcit, & me deſperatum,
In ſpem firmam erigit.
Menſam mihi apparaſti,
Cænam magnam adornaſti,
Regiis delitiis:
Affatim qua ſatiatus,
Nulli cedam irritatus;
Liber ab iniuriis.
Sic exhauſtos poſt labores,
Poſt multos demum ſudores,
Poſt aquam triſtitiæ:
Caput oleo vngetur,
Et os pleno proluetur
Calice lætitiæ.
Sic directus te regente,
Et ſeruatus te fauente,
Animo & corpore:
Tuam Regiam videbo,
Teque felix poſſidebo,
Æuiterno tempore.

CI-

CICONIA DELPHICA
SIVE
Pietatis parentum in liberos typus.
AD IODOCVM HENRICVM
AEDITVVM.

CLARVM *Bataniæ oppidum,*
Quum forte Delphos, nobile,
Incendium proſterneret,
Non cana quantum proximis
Vidit vetuſtas ſeculis,
Res tunc ſtupenda & omnium,
Iodoce Vatum & Rhetorum,
Vulganda linguis accidit.
Nam quum domorum culmina
Turreſque templorum æditas,
Flammæ vorarent ſtridulæ:
Ecce hic timebat prolibus
Tenerrimis, inueſtibus,
Triſtis parens Ciconia:
Nec quid miſella conferat
In ſummo opis periculo
Habebat, aerium tamen
Tectis in Heuteri arduis
Nidum petit, circumuolat,
Omneſque pertentat vias,
Nunc ore, curuo nunc pede, ex-
emiſſe charos impio

Pullos volens incendio,
Donec piis conatibus,
Fruſtrata, ſpeque perdita,
Se ſponte in ignem coniicit,
Cum dulcibus natis ſuis,
Malens honeſtè commori,
Quàm non pia eſſe & viuere.
Jam Græca ſit vel Itala,
Sic quæ in parentes eſt pia,
Hæc Delphica eſt Ciconia.

CICONIA PEREGRINA
SIVE
Pietatis liberorum in parentes typus.
AD LAMBERTVM GVILIELMVM PASTOREM.

INSIGNITER *quondam pia*
Mater ſuos Ciconia
Pullos tenellos educat,
Curat, fouetque ſedulo.
Idem ſibi expectans ſeni,
Ac deſtitutæ viribus,
A prole grandiuſcula,
Dulce inuicem ſolatium.
Nec fallitur ſpebus ſuis,
Nam membra proles languida,
Parentis ecce debilis,
Suis lacertis ſuſtinet,

Atque ore porrigit cibos.
Romana an hæc Ciconia,
Lamberte, ſit vel Attica,
Peritiores diſputent.
Nobis ſatis ſuperque ſit,
Cuias ea ipſa cumque ſit,
Quòd impotenti & indigæ
Matri rependerit vices.
Nos Chriſtianos interim
Typo ſacrato commonens,
Vt gratias parentibus,
Pro tot piis laboribus,
Ne negligamus reddere:
Nam turpe ſanè & impium,
Eſſet Deo ſimillimos,
A beſtiis volucribus
Virtute prima vincier.

RADIX VITIORVM.

SI *Deus in nobis, Scriptura vt myſtica dicit,*
Veráque vt conſtat, certificaque fide:
Quur ipſum minimè ſentimus? multa quòd eius
Eſt pudor, in nobis gratia ſemper iners.
Quur pigra in nobis eſt gratia? quòd puta nunquam
Hanc humili petimus ſollicitaque prece.
Quare non petimus? quia non pro viribus, & non
Toto rite Deum pectore diligimus.
Quur non diligimus? quia non cognoſcimus ipſum.
Quur ita? quòd notus ſit ſibi nemo ſatis.

Quid porrò cauſæ eſt, nos quòd non norimus ipſi?
Quòd nulli curæ ſit ſua vita ſibi.
At noſtræ haudquaquam quod vitæ intendimus, vnde eſt?
Cæcatus mentis quòd nimis eſt oculus.
Qui mens cæca adeo eſt? fluxarum puluere rerum,
Totáque terreno contemerata luto eſt.
Quæ ratio eſt? proprios affectus linquimus ægrè,
Nolumus inque vno figere corda Deo.
Hinc lucis nunquàm ſeſe irradiatio profert,
Gratia & in nobis otia ſemper agit.

SEQVENTES VERSICVLI PIAE
tantùm iuuentuti conſcripti, ſimiliter omnino vt cantiuncula illa Natalicia, cuius initium; Dies eſt lætitiæ &c. haud inconcinnè decantari poterunt.

PRECATIO ANTE CIBVM.

DEVS *qui vtilia*
Affatim largiris,
Et qui neceſſaria
Singulis partiris,
Da eſurientibus,
Et da ſitientibus
Quod ſatis naturæ.
Pane corpus refice,
Mentem verbo perfice,
Paſtor creaturæ.

A CIBO SVMPTO GRATIARVM ACTIO.

REFECTIS *viſceribus*
Pane corporali,
Et imbutis mentibus
Cibo ſpiritali:
Deo de terreſtribus
Et donis cæleſtibus
Nunc benedicamus:
Dominoque largiter,
Et qui dat ſimpliciter,
Gratias agamus.

PRECATIO DOMINICA.

PATER *in ſublimibus*
Qui regnas & viuis,
Nomen tuum omnibus
Celebretur viuis.
Regnum tuum veniat,
Voluntas tua fiat
Haud ſecus infernè
Ipſis in terreſtribus,
Quàm ſit in cæleſtibus
Mentibus supernè.
Panem nobis hodie
Da quotidianum,
Qui corpus quotidie
Et cor ſeruet ſanum.

Et remitte debita
In hac vitæ ſemita,
Vt nos relaxamus
Noſtris debitoribus,
Vtque peccatoribus
Cuncta condonamus.

Ne inducas fragiles
In tentationem,
Perferamus agiles
Tribulationem:

Nos à malo libera,
Educ vltra ſidera,
Vbi ſunt beati,
Qui cantant ſuauiter
Laudes & perenniter,
Summæ Trinitati.

SALVTATIO ANGELICA.

AVE *plena gratia*
Virgo veneranda,
Tecum agit Maria
Dominus miranda.

Benedicta cæteras
Mulieres ſuperas,
Quia benedictum
Peperiſti filium,
Adæ qui & omnium
Soluit maledictum.

IACOBVS SVSIVS CORNELIO MVSIO SVO.

QVI citharam Chriſto, pimpleaque plectra ſacraſti,
Et ſocias Batauæ carmina pura lyræ:
Ne ſocium pulchro me dedignare labori.
Patria, Mens, Nomen conueniuntque Modi
Haud ita: parce, animum ô ſi poſſim appendere! ſaltem
Muſius vt non ſim, Suſius alter ero.
Iunctaque ſic ſeris memorentur & inlita chartis,
Nomina nominibus, pectora pectoribus.

Præclara hæc ſacra Poëmatia non minus docta, quàm pia eximiè profuerint pietati promouendæ, doctrinæque Catholicæ ſtabiliendæ, ſi in publicam edantur lectionem.

VVilhel. Damaſi Lindanus.

[illegible]

Digitized by Google

[illegible]